Færdsel - Spirituskørsel (færdselslovens § 53)

Version 11. maj 2020

>>Afsnittet er under revision<<

1. Overblik og tjekliste

I forbindelse med efterforskning og sagsbehandling skal anklageren være opmærksom på følgende sagsbehandlingsskridt:

- Varetægtsfængsling, se pkt. 2.1.
- Beslaglæggelse, se pkt. 2.2.
- Indberetningspligt til Rigsadvokaten af straffesager mod offentligt ansatte og af straffesager om spirituskørsel og samtidig kørsel i frakendelsestiden begået af personer ansat uden for den offentlige forvaltning, der som væsentlig del af deres erhverv fører motordrevet køretøj, se pkt. 3.1.2.

Før tiltalerejsning skal anklageren være opmærksom på følgende:

- Frakendelse af førerretten, se i Rigsadvokatmeddelelsen afsnittet Færdsel - Frakendelse af førerretten (færdselslovens §§ 125-133)
- Gentagelsesvirkning, se pkt. 5.8.
- Personundersøgelse, se pkt. 5.9.
- Forelæggelse for Retslægerådet, se pkt. 3.1.1.
- Konfiskation, se pkt. 5.10.

Efter dom skal anklageren være opmærksom på følgende:

- Indberetning af straffesager vedrørende spirituskørsel mod offentlige ansatte, samt indberetning om straffesager vedrørende spirituskørsel og samtidig kørsel i frakendelsestiden begået af personer, der er ansat uden for den offentlige tjeneste, se pkt. 6.1.

2. Politiets efterforskning og sagsbehandling

2.1. Varetægtsfængsling

Strafferammen for spirituskørsel efter færdselslovens § 117, stk. 2, er fængsel indtil 1 år og 6 måneder i en række tilfælde, herunder ved kørsel med en promille over 2,00 i blodet eller ved kørsel med en alkoholkoncentration i udåndingsluften over 1.00 mg. pr. liter luft, samt ved spirituskørsel i gentagelsestilfælde. Strafferammen blev forhøjet ved lov nr. 363 af 24. maj 2005, hvorved der blev skabt hjemmel til varetægtsfængsling i sager om spirituskørsel.

Det må antages navnlig at være fængslingsgrunden i retsplejelovens § 762, stk. 1, nr. 2 (gentagelsesrisiko), der er relevant i sager om spirituskørsel. Bestemmelsen omfatter hovedsageligt tilfælde, hvor en person adskillige gange tidligere er dømt for spirituskørsel og kørsel i frakendelsestiden og ofte vil have flere kørsler til samtidig påkendelse, og hvor der tegner sig et aktuelt mønster med så hyppige kørsler, at der er en betydelig og nærliggende risiko for, at den pågældende på fri fod på ny vil begå en lovovertrædelse af samme karakter. Det fremgår af

forarbejderne til lov nr. 363 af 24. maj 2005 (L 7 af 23. februar 2005, de almindelige bemærkninger pkt. 4.3.).

Ifølge de nævnte forarbejder vil varetægtsfængsling efter reglen om gentagelsesrisiko i retsplejelovens § 762, stk. 1, nr. 2, i praksis således alene finde anvendelse i de allergroveste tilfælde, hvor der er tale om helt vanemæssig spirituskørsel og/eller kørsel i frakendelsestiden, og hvor den aktuelle kørsel derfor udløser en længere fængselsstraf.

Som eksempel fra retspraksis kan nævnes U 2008.29 V, som vedrørte sigtelse for fire forhold af spirituskørsel i frakendelsestiden med promiller på henholdsvis 1,36, 1,19, 1,75 og 1,56 begået i perioden 11. juli 2007 til 24. september 2007. Sigtede havde endvidere en verserende sag vedrørende spirituskørsel begået i maj 2005 og var i perioden fra 1989 til 2003 dømt ni gange for spirituskørsel og kørsel i frakendelsestiden samt i 2005 i Polen for spirituskørsel. I byretten blev sigtede løsladt, idet byretten fandt, at det uanset begrundet mistanke om, at sigtede var skyldig, ville være ude af proportioner at varetægtsfængsle ham. Anklagemyndigheden kærede kendelsen til landsretten, som omgjorde byrettens kendelse og varetægtsfængslede.

Landsretten henviste bl.a. til bemærkningerne til lovforslag L 7 af 23. februar 2005 og udtalte, at det beskrevne forløb tegnede et aktuelt mønster med så hyppige kørsler, at der var en betydelig og nærliggende risiko for, at den sigtede på fri fod på ny ville gøre sig skyldig i spirituskørsel i frakendelsestiden. Landsretten lagde endvidere vægt på den sigtedes forklaring om hans aktuelle spiritusmisbrug og om hans behov for at køre bil, ligesom det blev tillagt vægt, at den sigtede efter hver af de fire aktuelle kørsler, hvor politiet hver gang har beslaglagt hans biler, havde været i stand til at anskaffe sig en ny bil. En forklaring om, at den sigtede ikke længere havde råd til at købe bil, blev ikke tillagt vægt. Landsretten fandt således, at betingelserne for varetægtsfængsling efter retsplejelovens § 762, stk. 1, nr. 2, var opfyldt.

2.2. Beslaglæggelse

I visse sager om spirituskørsel efter færdselslovens § 53 kan der være grundlag for at beslaglægge et motordrevet køretøj, jf. færdselslovens § 133 a. Reglerne om konfiskation af køretøjer blev skærpet ved lov nr. 457 af 14. maj 2014, og gælder for overtrædelser begået den 1. juli 2014 eller senere.

Beslaglæggelse af motordrevne køretøjer, hvortil der kræves kørekort, kan bl.a. være relevant i følgende tilfælde af spirituskørsel:

- ved grove og gentagne tilfælde af spirituskørsel, hvis beslaglæggelse må anses for påkrævet for at forebygge yderligere overtrædelser af færdselsloven, herunder også enkeltstående tilfælde, hvor forholdet er udtryk for en særlig hensynsløs tilsidesættelse af færdselssikkerheden, jf. § 133 a, stk. 1,
- hvis ejeren af et køretøj har gjort sig skyldig i spirituskørsel med en alkoholkoncentration i blodet over 2,00 promille under eller efter kørslen eller en alkoholkoncentration i udåndingsluften under eller efter kørslen over 1,00 mg pr. liter luft, jf. færdselslovens § 133 a, stk. 2,
- hvis ejeren af et køretøj har gjort sig skyldig i spirituskørsel med en promille over 1,20 eller en alkoholkoncentration i udåndingsluften over 0,60 mg pr. liter luft, og den pågældende to gange tidligere inden for de seneste tre år, før det nye forhold er begået, har gjort sig skyldig i forhold, der efter § 126, stk. 1, nr. 1-5, 10 eller 11, eller § 129 b, stk. 1, nr. 1, har medført eller medfører ubetinget frakendelse af førerretten, eller som er nævnt i § 133 a, stk. 6, nr. 1 (dvs. § 56, stk. 1, 1. pkt., § 62, stk. 1, eller § 117 a, om kørsel uden kørekort og kørsel i frakendelsestiden) jf. § 133 a, stk. 3,
- hvis ejeren af et køretøj har gjort sig skyldig i et forhold, der medfører ubetinget frakendelse af førerretten efter § 126, stk. 1, nr. 1 eller 2 - herunder spirituskørsel med en promille over 1,20

eller en alkoholkoncentration i udåndingsluften over 0,60 mg pr. liter luft - og den pågældende tidligere, inden for de seneste 3 år før det nye forhold er begået, har gjort sig skyldig i spirituskørsel efter § 53 eller overtrædelse af § 54, stk. 1 eller stk. 2, der har medført betinget frakendelse af førerretten efter § 125, stk. 1, nr. 5 eller 6, eller § 126, stk. 2, eller er indgået ved en afgørelse om ubetinget frakendelse efter § 126, stk. 1, nr. 6-9, jf. § 133 a, stk. 4,

- hvis ejeren af køretøjet har gjort sig skyldig i et forhold, der medfører ubetinget frakendelse af førerretten efter § 126, stk. 1, nr. 1 eller 2 - herunder spirituskørsel med en promille over 1,20 eller en alkoholkoncentration i udåndingsluften over 0,60 mg pr. liter luft - og den pågældende tidligere, inden for de seneste 5 år før det nye forhold er begået, har gjort sig skyldig i forhold som har medført ubetinget frakendelse efter § 126, stk. 1, nr. 1 eller nr. 2, eller flere forhold, der hver for sig er omfattet af § 125, stk. 1, nr. 5 eller 6, som til samtidig pådømmelse har medført ubetinget frakendelse af førerretten efter § 126, stk. 1, nr. 6, jf. § 133 a, stk. 5.

Der kan ligeledes under visse betingelser ske beslaglæggelse af en lille knallert ved spirituskørsel i medfør af færdselslovens § 133 a, stk. 7-10.

Det bemærkes, at færdselslovens § 54 er ændret ved lov nr. 695 af 8. juni 2017, der trådte i kraft d. 15. december 2017. Det følger af lovændringen, at der efter denne dato ikke er knyttet gentagelsesvirkning til eventuelle afgørelser om overtrædelse af færdselslovens § 54, stk. 1, fra før ikrafttrædelsestidspunktet, forudsat at den tidligere § 54-kørsel vedrører kørsel i THC-påvirket tilstand (hashkørsel). Det betyder, at der ikke længere vil være knyttet gentagelsesvirkning i konfiskationsmæssig henseeende til eventuelle tidligere afgørelser om § 54, stk. 1, når disse alene handler om THC. Det gælder uanset THC-niveau. Er der derimod tale om tidligere afgørelser om § 54-kørsler under påvirkning af andet end THC eller THC i kombination med andre stoffer, tillægges de tidligere afgørelser sædvanlig gentagelsesvirkning. Se nærmere i de almindelige bemærkninger til lov nr. 695 af 8. juni 2017.

Ved lov nr. 697 af 8. juni 2017 om ændring af sanktionerne på køre- og hviletidsområdet m.v., der trådte i kraft den 1. juni 2018, blev der indført et separat frakendelsessystem for tunge køretøjer, og i den forbindelse blev færdselslovens § 129 b indsat i færdselsloven. I medfør af § 129 b, stk. 1, nr. 1, skal førerretten til tunge køretøjer frakendes, såfremt føreren har ført køretøjet, selvom denne vidste eller burde vide, at der var foretaget uautoriseret indgreb i køretøjets takograf eller dennes forbindelser. Dette var tidligere reguleret i færdselslovens § 126, stk. 1, nr. 4. En afgørelse om frakendelse af førerretten på baggrund af § 129 b, stk. 1, nr. 1, kan således indgå i grundlaget for en konfiskation i medfør af § 133 a, stk. 3.

Det er i forarbejderne til lov nr. 697 af 8. juni 2017 (L 158 af 15. marts 2017, de almindelige bemærkninger pkt. 2.4.2.) anført, at selvom der er indført et separat frakendelsessystem for tunge køretøjer, så er overtrædelse af reglerne om uautoriseret indgreb i køretøjets takograf eller dennes forbindelser så alvorlig en forseelse, at muligheden for konfiskation i medfør af § 133 a, stk. 3, nr. 2, ikke bør ændres. Det er på den baggrund Rigsadvokaten opfattelse, at en tidligere afgørelse – fra før 1. juni 2018 - om frakendelse af førerretten i medfør af færdselslovens § 126, stk. 1, nr. 4, som følge af at en fører har ført køretøjet, selvom denne vidste eller burde vide at der var foretaget uautoriseret indgreb i køretøjets takograf eller dennes forbindelser, ligeledes kan indgå i grundlaget for en konfiskation i medfør af § 133 a, stk. 3, nr. 2, såfremt de øvrige betingelser for konfiskation er opfyldt.

Der henvises iøvrigt til Rigsadvokatmeddelelsen afsnittet om Færdsel – Konfiskation (færdselslovens § 133 a).

3. Forberedelse

3.1. Før tiltalerejsning

3.1.1. Forelæggelse af sager vedrørende spirituspåvirkethed mv. for Retslægerådet

Det fremgår af Justitsministeriets cirkulære nr. 11112 af 25. februar 1997 om spirituspåvirkethed mv. i straffesager, at sager om overtrædelse af færdselslovens § 53 kun bør forelægges for Retslægerådet, når rådets vurdering må antages at være af væsentlig betydning for sagens afgørelse.

Forelæggelse for Retslægerådet bør ifølge cirkulæret i reglen ske:

- når sigtede angiver at have indtaget spiritus efter kørslen (kørslerne), og dette kan give anledning til tvivl om afgørelsen
- når der foreligger oplysning om, at sigtede lider af en sygdom eller har pådraget sig læsioner eller har indtaget euforiserende stoffer eller medikamenter eller indåndet dampe m.v., og disse forhold kan være af betydning for bedømmelsen af tilstanden.

Om følgende spørgsmål bør der kun ske forelæggelse, når der er særlig anledning dertil:

- Spørgsmålet om alkoholkoncentrationen kan antages at have oversteget en given størrelse under eller efter kørslen (bortset fra 0,80, 1,20, 1,50, 2,00 eller 2,50 promille).
- Spørgsmål om opsugningens afslutning. Det vil i almindelighed kunne lægges til grund, at den alkohol, der er indtaget, er opsuget og har fordelt sig senest 2 timer efter indtagelsens afslutning.
- Spørgsmål om simpel tilbageregning af alkoholkoncentration, der er fundet i blodprøven. Ved tilbageregning anses forbrændingen for at finde sted med 0,10 0/00 pr. time fra det tidspunkt, hvor opsugningen anses for tilendebragt.

Ønsker sigtede forelæggelse i tilfælde, der ikke skønnes omfattet af det ovenfor angivne, forelægges spørgsmålet for retten.

Ved forelæggelsen benyttes en særlig blanket. Blanketten, der har nr. P 123, findes i POLSAS.

Ved forelæggelsen for Retslægerådet skal alle rubrikker i forelæggelsesblanketten udfyldes fyldestgørende, og det skal klart tilkendegives, hvilke spørgsmål der ønskes besvaret. Ved forelæggelsen skal der redegøres for sagen, herunder for hvornår alkoholindtagelsen har fundet sted, samt hvilken art og kvantum der er indtaget. Der skal endvidere redegøres for alkoholkoncentrationen i de indtagne drikkevarer.

3.1.2. Indberetning til Rigsadvokaten af visse sager om spirituskørsel

Politikredsen skal indberette visse straffesager om spirituskørsel og samtidig kørsel i frakendelsestiden til Rigsadvokaten, jf. § 9 a i cirkulære nr. 64 af 29. juli 2005 om bl.a. indberetning af straffesager mod offentlige ansatte, samt indberetning om straffesager vedrørende spirituskørsel og samtidig kørsel i frakendelsestiden begået af personer, der er ansat uden for den offentlige tjeneste, som ændret ved cirkulære nr. 81 af 5. oktober 2005, cirkulære nr. 43 af 31. maj 2012 og cirkulære nr. 9042 af 26. januar 2017.

Indberetningspligten gælder alene sager mod personer, der er ansat uden for den offentlige forvaltning.

Det er en betingelse for indberetning, at den pågældende tidligere er frakendt førerretten ubetinget på grund af spirituskørsel.

Endvidere er det en forudsætning for indberetning, at den sigtede som en væsentlig del af sit erhverv uden for den offentlige forvaltning fører et motordrevet køretøj, hvortil der kræves kørekort.

Bestemmelsen tager således navnlig sigte på privatansatte erhvervschauffører, taxachauffører og buschauffører. Reglerne tænkes imidlertid også anvendt på privatansatte sælgere, repræsentanter mv. i de tilfælde, hvor kørsel i bil eller lignende udgør en væsentlig del af den pågældendes erhverv.

Indberetningen til Rigsadvokaten skal ske, når der rejses sigtelse.

Indberetning om sager, der endnu ikke er afgjort, skal i almindelighed ske ved indsendelse af forholdsbeskrivelse og kopi af eventuelt anklageskrift, retsmødebegæring, retsbogsudskrift og relevante politirapporter.

Indberetningen skal være ledsaget af oplysninger om den pågældendes ansættelsesforhold, herunder arbejdsfunktion, stillingsbetegnelse og ansættelsessted.

Se pkt. 6 om øvrige sager, hvor der skal ske indberetning om afgørelser, domme og/eller forhold af betydning for ansættelsesmyndigheden om forhold begået af offentligt ansatte personer.

4. Jura

4.1. Hvilke køretøjer er omfattet af § 53?

Færdselslovens § 53 omfatter spirituskørsel med motordrevet køretøj, dvs. motorkøretøj (bil og motorcykel), stor knallert, traktor eller motorredskab. Spirituskørsel med lille knallert og speed pedelecs er også omfattet af § 53, men straffes efter § 117 c, jf. pkt. 5.1.1. om strafpåstande for spirituskørsel og Rigsadvokatmeddelelsen i afsnittet om Færdsel - Cyklister og forsøgsordning med speed pedelecs, motoriseret løbehjul og selvbalancerende køretøj og motoriseret skateboard (færdselslovens §§ 49-50).

Spirituskørsel på cykel straffes efter færdselslovens § 118, stk. 1, jf. § 54, stk. 3. Bestemmelsen omfatter tillige personer, som fører eller forsøger at føre hestekøretøj eller hest i spirituspåvirket tilstand.

4.2. Færdselslovens § 53, stk. 2

Efter færdselslovens § 53, stk. 2, foreligger der ligeledes spirituskørsel, hvis den pågældende har indtaget spiritus i et sådant omfang, at den pågældende ikke kan føre køretøjet på betryggende måde.

Bestemmelsen anvendes i de tilfælde, hvor der er mistanke om spirituskørsel, men hvor der ikke foreligger en brugbar blodprøve eller udåndingsprøve, og det således kan være vanskeligt at bevise, at alkoholkoncentrationen har oversteget 0,50 promille eller 0,25 mg alkohol pr. liter luft.

5. Straf og andre retsfølger

5.1. Spirituskørsel

5.1.1. Strafpåstande ved spirituskørsel

Straffen for spirituskørsel afhænger af, om alkoholkoncentrationen er i intervallet 0,51-2,00 promille/0,26-1,00 mg alkohol pr. liter luft eller over 2,00 promille/over 1,00 mg alkohol pr. liter luft.

Straffen for spirituskørsel forhøjes, hvis spirituskørslen er foregået i frakendelsestiden, hvis der foreligger skærpende omstændigheder, eller hvis kørslen er foregået i et brugsstjålet køretøj, jf. pkt. 5.2.-5.4.

Straffen for spirituskørsel fremgår af § 117. Der kan endvidere henvises til forarbejderne til lov nr. 363 af 24. maj 2005 (L 7 af 23. februar 2005, de almindelige bemærkninger pkt. 4.2. og 4.3.) og forarbejderne til lov nr. 524 af 6. juni 2007 (L 180 af 14. marts 2007, de almindelige bemærkninger pkt. 3.2.5. og 3.3.).

Spirituskørsel i intervallet 0,51-2,00 promille eller 0,26-1,00 mg alkohol pr. liter luft

For spirituskørsel i intervallet 0,51-2,00 promille eller 0,26-1,00 mg alkohol pr. liter luft gælder ifølge § 117, stk. 1 og 2, nr. 3-8, følgende strafpositioner:

	Spirituskørsel i intervallet 0,51-2,00 promille eller 0,26-1,00 mg alkohol pr. liter luft	**Spirituskørsel under skærpende omstændigheder**	**Spirituskørsel i frakendelsestiden**
1. gang	Bøde (1 måneds nettoløn x størrelse af promillen eller alkohol pr. liter luft)	Bøde	Bøde
2. gang*	10 dages fængsel	20 dages fængsel	20 dages fængsel
3. gang	20 dages fængsel	30 dages fængsel	30 dages fængsel
4. gang	30 dages fængsel	40 dages fængsel	40 dages fængsel
5. gang	40 dages fængsel	50 dages fængsel	50 dages fængsel
6. gang	50 dages fængsel	60 dages fængsel	60 dages fængsel

* Frihedsstraffen kan blive betinget med vilkår om samfundstjeneste eller alkoholistbehandling, hvis der ikke tidligere er idømt en betinget dom, som fortsat har gentagelsesvirkning. Der udmåles endvidere en tillægsbøde svarende til en måneds nettoløn.

Der henvises til forarbejderne til lov nr. 363 af 24. maj 2005 (L 7 af 23. februar 2005) og forarbejderne til lov nr. 524 af 6. juni 2007 (L 180 af 14. marts 2007).

Du kan læse om bødeberegningen nedenfor.

Om strafpåstanden ved spirituskørsel under skærpende omstændigheder, spirituskørsel i frakendelsestiden og spirituskørsel i brugsstjålet køretøj henvises til pkt. 5.2.1., 5.3.1. og 5.4.

I andengangstilfælde af spirituskørsel i intervallet 0,51-2,00 promille eller 0,26-1,00 mg alkohol pr. liter luft idømmes – afhængig af straffen i førstegangstilfældet – enten en ubetinget frihedsstraf eller en betinget frihedsstraf med vilkår om samfundstjeneste eller alkoholistbehandling samt en tillægsbøde på en måneds nettoløn, jf. nærmere pkt. 5.9. Det er således i forarbejderne til lovændringen i 2005 (L 7 af 23. maj 2005, de almindelige bemærkninger, pkt. 4.2.4.) forudsat, at der højst skal kunne idømmes én betinget fængselsstraf inden for en doms gentagelsesvirkningsperiode.

Bødeberegning ved spirituskørsel i intervallet 0,51-2,00 promille eller 0,26-1,00 mg alkohol pr. liter luft

Bøden for spirituskørsel udmåles under hensyntagen til den pågældendes indtægtsforhold på gerningstidspunktet og alkoholkoncentrationen i blodet eller i udåndingsluften under eller efter kørslen, jf. færdselslovens § 117, stk. 1, jf. § 117 b, stk. 1. Bøden tager udgangspunkt i en måneds nettoløn, og bøden bliver større, jo højere alkoholkoncentrationen har været. Det fremgår af forarbejderne til lov nr. 363 af 24. maj 2005 (L 7 af 23. februar 2005, de almindelige bemærkninger pkt. 4.2. og 4.3.) og forarbejderne til lov nr. 524 af 6. juni 2007 (L 180 af 14. marts 2007, de almindelige bemærkninger pkt. 3.2.5. og 3.3.).

Den månedlige nettoløn fastsættes som udgangspunkt på grundlag af oplysningerne i årsopgørelsen/R75 for det pågældende år (det år, der er kørt spirituskørsel), hvor den årlige bruttoindtægt fremgår. Det fremgår af Vestre Landsrets dom af 11. november 2013 (AM2013.11.11V).

Det fremgår af § 117 b, stk. 2, at også tillægsbøder til betingede domme skal udmåles under hensyntagen til den pågældendes indtægtsforhold på gerningstidspunktet.

Som hidtil gælder der en minimumsbøde. Minimumsbøden for personer, der er uden indtægt, er 1.500 kr., mens minimumsbøden for en ægtefælle uden væsentlig egen indtægt er 3.000 kr. Disse minimumsbøder gradueres ikke i forhold til alkoholkoncentrationens størrelse. De henvises til forarbejderne til lov nr. lovændringen i 2005 (L 7 af 23. februar 2005, de almindelige bemærkninger pkt. 4.3.).

Der skal ikke ske nedsættelse af bøder for spirituskørsel for unge under 18 år og personer med særlig lav indtægt, jf. Rigsadvokatmeddelelsen afsnittet om Færdsel – Generelle retningslinjer for sanktionspåstande i færdselssager.

Bøden beregnes på følgende måde:

$$\frac{\text{Årlig bruttoindtægt x 1.000 kr. x promillens størrelse}}{\text{25.000 kr.}}$$

eller

$$\frac{\text{Årlig bruttoindtægt x 1.000 kr. x 2 x mg pr. liter luft}}{\text{25.000 kr.}}$$

Beregningen af bøden, hvor alkoholkoncentrationen er målt i blodet (promille), indebærer, at bøden ved en promille på 0,51 udmåles til en halv måneds nettoløn, mens den ved en promille på 1,00 udmåles til en måneds nettoløn og til to gange en måneds nettoløn ved en promille på 2,00, jf. skemaet nedenfor.

Promille:	0,51	1,00	2,00
Bøde:	½ måneds nettoløn	1 måneds nettoløn	2 x 1 måneds nettoløn

Eksempler på beregning af bøden ved en årlig bruttoindtægt på 400.000 kr.:

Eksempel 1: Promille på 0,61

400.000 kr. x 1.000 kr. x 0,61 = 9.760 kr. afrundet til 10.000 kr.

25.000 kr.

Eksempel 2: Promille på 1,61

400.000 kr. x 1.000 kr. x 1,61 = 25.760 kr. afrundet til 26.000 kr.

25.000 kr.

Eksempel 3: Promille på 2,00

400.000 kr. x 1.000 kr. x 2,00 = 32.000 kr.

25.000 kr.

Hvis der er usikkerhed om promillens størrelse, men den kan fastsættes inden for et interval, beregnes bødens størrelse på grundlag af den laveste promille i intervallet.

Eksempel 4: Promille i intervallet mellem 0,51 - 1,00

400.000 kr. x 1.000 kr. x 0,51 = 8.160 kr. afrundet til 8.000 kr.

25.000 kr.

Beregningen af bøden, hvor alkoholkoncentrationen er målt i udåndingsluften (mg pr. liter luft), indebærer, at bøden ved en alkoholkoncentration i udåndingsluften på 0,50 mg pr. liter luft udmåles til en måneds nettoløn, mens den udmåles til to gange en måneds nettoløn ved alkoholkoncentration i udåndingsluften på 1,00, jf. skemaet nedenfor.

Alkoholkoncentration i udåndingsluften (mg pr. liter luft):	0,50	1,00
Bøde:	1 måneds nettoløn	2 x 1 måneds nettoløn

Beregningen af bøden ved en måling af alkoholkoncentration i udåndingsluften med en årsindtægt på 400.000 kr. foretages på følgende måde:

Eksempel 5: 0,40 mg alkohol pr. liter luft

400.000 kr. x 1.000 kr. x 2 x 0,40 = 12.800 kr. afrundet til 13.000 kr.

25.000 kr.

Eksempel 6: 0,75 mg alkohol pr. liter luft

400.000 kr. x 1.000 kr. x 2 x 0,75 = 24.000 kr.

25.000 kr.

Hvis der er usikkerhed om størrelsen af alkoholkoncentrationen i udåndingsluften, men den kan fastsættes inden for et interval, beregnes bødens størrelse på grundlag af den laveste alkoholkoncentration i intervallet.

Eksempel 7: Alkoholkoncentration i udåndingsluften i intervallet mellem 0,26 - 1,00

400.000 kr. x 1.000 kr. x 2 x 0,26 = 8.320 kr. afrundet til 8.500 kr.

25.000 kr.

Reglerne om bødeberegning kan ifølge § 117 b, stk. 3, fraviges, når særlige grunde taler derfor, dvs. hvis der foreligger ganske særligt formildende omstændigheder. Der henvises til forarbejderne til lov nr. 363 af 24. maj 2005 (L 7 af 23. februar 2005, de almindelige bemærkninger pkt. 5.2. og de specielle bemærkninger til bestemmelsen). Fra retspraksis kan henvises til U 1992.899 V, hvor landsretten nedsatte bøden og gjorde frakendelsen betinget henset til, at der forelå særligt formildende omstændigheder. Den tiltalte havde bakket bilen ca. 15 meter, da den holdt et sted, hvor den kunne være til gene for andre trafikanter.

Det er udgangspunktet, at en bøde ikke skal kunne overstige to gange en måneds nettoløn. I tilfælde, hvor der er flere forhold af spirituskørsel til samtidig pådømmelse, og fuldstændig kumulation ville føre til en bøde på over to gange en måneds nettoløn, skal der i stedet fastsættes en frihedsstraf, jf. pkt. 5.6. om flere spirituskørsler til samtidig pådømmelse.

Spirituskørsel over 2,00 promille eller over 1,00 mg alkohol pr. liter luft

For spirituskørsel over 2,00 promille eller over 1,00 mg alkohol pr. liter luft gælder følgende strafpositioner, jf. § 117, stk. 2, nr. 1:

	Spirituskørsel over 2,00 promille eller over 1,00 mg pr. liter luft	**Spirituskørsel under skærpende omstændigheder**	**Spirituskørsel i frakendelsestiden**
1. gang*	20 dages fængsel	30 dages fængsel	30 dages fængsel
2. gang*	30 dages fængsel	40 dages fængsel	40 dages fængsel

	Spirituskørsel over 2,00 promille eller over 1,00 mg pr. liter luft	Spirituskørsel under skærpende omstændigheder	Spirituskørsel i frakendelsestiden
3. gang	40 dages fængsel	50 dages fængsel	50 dages fængsel
4. gang	50 dages fængsel	60 dages fængsel	60 dages fængsel
5. gang	60 dages fængsel	70 dages fængsel	70 dages fængsel
6. gang	70 dages fængsel	80 dages fængsel	80 dages fængsel

* Frihedsstraffen kan blive betinget med vilkår om samfundstjeneste eller alkoholistbehandling, hvis der ikke tidligere er idømt en betinget dom, som fortsat har gentagelsesvirkning. Der udmåles endvidere en tillægsbøde svarende til en måneds nettoløn.

Der henvises til forarbejderne til lov nr. 363 af 24. maj 2005 (L 7 af 23. februar 2005) og forarbejderne til lov nr. 524 af 6. juni 2007 (L 180 af 14. marts 2007).

Om strafpåstanden ved spirituskørsel under skærpende omstændigheder, spirituskørsel i frakendelsestiden og spirituskørsel i brugsstjålet køretøj henvises til pkt. 5.2.1., 5.3.1. og 5.4. nedenfor.

For så vidt angår førstegangstilfælde af spirituskørsel over 2,00 promille eller over 1,00 mg alkohol pr. liter luft udmåles som udgangspunkt en betinget frihedsstraf med vilkår om samfundstjeneste eller alkoholistbehandling samt en tillægsbøde på en måneds nettoløn, jf. nærmere pkt. 5.9.

I andengangstilfælde af spirituskørsel over 2,00 promille eller over 1,00 mg alkohol pr. liter luft idømmes - afhængigt af straffen i førstegangstilfældet - enten en ubetinget frihedsstraf eller en betinget frihedsstraf med vilkår om samfundstjeneste eller alkoholistbehandling samt en tillægsbøde på en måneds nettoløn, jf. pkt. 5.9.

Spirituskørsel med lille knallert efter § 117 c, jf. § 53

Overtrædelse af § 53 med lille knallert straffes efter § 117 c, stk. 1, med bøde, og i gentagelsestilfælde kan straffen stige til fængsel indtil 1 år, jf. stk. 2.

Ved lov nr. 363 af 24. maj 2005 blev straffen for spirituskørsel med lille knallert skærpet.

Der gælder følgende strafpositioner:

1. gang	2.000
2. gang	4.000

3. gang	10 dages fængsel

Der henvises til forarbejderne til lov nr. 363 af 24. maj 2005 (L 7 af 23. februar 2005, de almindelige bemærkninger pkt. 4.2.6. og 4.3.).

Fra retspraksis kan nævnes TfK 2011.271 Ø, hvor et tredjegangstilfælde af spirituskørsel med lille knallert i overensstemmelse med ovennævnte bemærkninger blev straffet med fængsel i 10 dage.

Frihedsstraffen skal ifølge lovbemærkningerne skærpes hver gang, den pågældende kører spirituskørsel på lille knallert. Det er i den forbindelse ikke anført, hvorvidt der må antages at være en grænse for en sådan skærpelse af straffen i gentagelsestilfælde.

I en enkelt afgørelse fra Vestre Landsret (U 2010.3075 V) er en sådan grænse for skærpelse af straffen i gentagelsestilfælde imidlertid forudsat. Sagen omhandlede spirituskørsel med lille knallert i et niendegangstilfælde. Tiltaltes promille blev målt til mindst 1,62. Byretten fastsatte straffen til fængsel i 70 dage i overensstemmelse med ovennævnte bemærkninger, hvorefter tiltalte ankede til formildelse. Landsretten nedsatte straffen til fængsel i 60 dage og udtalte i den forbindelse, at der - som med hensyn til kørsel i frakendelsestiden - må antages at være en grænse for forhøjelse af straffen i gentagelsestilfælde, hvor der ikke foreligger særlige omstændigheder.

Se modsat Østre Landsrets afgørelse i TfK 2009.876 Ø, hvor tiltalte havde gjort sig skyldig i spirituskørsel med lille knallert med en promille på 2,48 samt forskellige færdselsforseelser. Idet der var tale om et niendegangstilfælde af spirituskørsel, forhøjede landsretten straffen fra 60 til 70 dages fængsel.

Det er på baggrund af lovbemærkningerne og ovennævnte retspraksis fortsat Rigsadvokatens opfattelse, at anklagemyndigheden i sager om spirituskørsel med lille knallert bør nedlægge påstand i overensstemmelse med retningslinjerne i bemærkningerne, således at frihedsstraffen skærpes hver gang, den pågældende kører spirituskørsel på lille knallert.

Tidligere domme for spirituskørsel eller kørsel under påvirkning af bevidsthedspåvirkende stoffer (§ 54-kørsel) med bil, motorcykel, stor knallert, traktor eller motorredskab har ikke gentagelsesvirkning i forhold til spirituskørsel eller § 54-kørsel på lille knallert. Det følger af færdselslovens § 117 c, stk. 2, som alene henviser til, at straffen kan stige i gentagelsestilfælde, hvis føreren tidligere er dømt for forhold som nævnt i § 117 c, stk. 1. Overtrædelser begået i bil mv. har således ikke betydning for strafudmålingen i sager om spirituskørsel på lille knallert.

Det bemærkes, at færdselslovens § 54 er ændret ved lov nr. 695 af 8. juni 2017, der trådte i kraft den den 15. december 2017. Det følger af lovændringen, at der efter denne dato ikke er knyttet gentagelsesvirkning til eventuelle afgørelser om overtrædelse af færdselslovens § 54, stk. 1, endelig pådømt inden 15. december 2017, forudsat at den tidligere § 54-kørsel vedrører kørsel i THC-påvirket tilstand (hashkørsel). Det betyder, at der ikke længere vil være knyttet gentagelsesvirkning til eventuelle tidligere afgørelser om overtrædelse af § 54, stk. 1, på lille knallert, når disse alene handler om THC. Det gælder uanset THC-niveau. Er der derimod tale om tidligere afgørelser om § 54-kørsler på lille knallert under påvirkning af andet end THC, tillægges de tidligere afgørelser sædvanlig gentagelsesvirkning. Se nærmere i de almindelige bemærkninger til lov nr. 695 af 8. juni 2017.

Straffen kan gøres betinget med vilkår om samfundstjeneste eller alkoholistbehandling efter samme retningslinjer som ved spirituskørsel med motordrevet køretøj, dvs. at der skal udmåles en tillægsbøde, som dog forudsættes fastsat til 4.000 kr. Det fremgår af forarbejderne til lov nr. 363 af 24. maj 2005 (L 7 af 23. februar 2005, de almindelige bemærkninger pkt. 4.2.6. og 4.3.).

Bøden for spirituskørsel nedsættes ikke til det halve for personer under 18 år eller personer med særlig lav indtægt, jf. forarbejderne til lov nr. 479 af 23. maj 2011 (L 137 af 9. februar 2011, de almindelige bemærkninger pkt. 4.1.3.1.).

For så vidt angår spirituskørsel med lille knallert med frakoblet motor fastsættes straffen til 1.000 kr., som er minimumsbødetaksten, jf. færdselslovens § 118 a, stk. 1, 1. pkt.

Spirituskørsel efter § 53, stk. 2

Kørsel i spirituspåvirket tilstand, hvor alkoholkoncentrationen ikke er kendt, sidestilles med kørsel i intervallet 0,51-1,20 promille eller 0,26-0,60 mg alkohol pr. liter luft. Det fremgår af forarbejderne til lov nr. 363 af 24. maj 2005 (L 7 af 23. februar 2005).

Den beregning af bøden, som er beskrevet i afsnittet om bødeberegning ovenfor, kan ikke umiddelbart anvendes, hvis der ikke foreligger oplysninger om alkoholkoncentrationens størrelse. I disse tilfælde beregnes bøden som en måneds nettoløn ganget med den laveste alkoholkoncentration i blodet eller udåndingsluften, dvs. 0,51 promille eller 0,26 mg alkohol pr. liter luft.

Eksempler på beregning af bøden ved en årlig bruttoindtægt på 400.000 kr.:

400.000 kr. x 1.000 kr. x 0,51 promille = 8.160 kr. afrundet til 8.000 kr.

25.000 kr.

400.000 kr. x 1.000 kr. x 2 x 0,26 mg pr. liter luft = 8.320 kr. afrundet til 8.500 kr.

25.000 kr.

5.1.2. Frakendelse ved spirituskørsel

Færdselslovens §§ 125-126 vedrører henholdsvis betinget og ubetinget frakendelse af førerretten til alle kategorier af køretøjer (undtagen lille knallert), mens reglerne om kørselsforbud findes i § 127, jf. nærmere herom i Rigsadvokatmeddelelsen afsnittet om Færdsel – Frakendelse af førerretten (færdselslovens §§ 125-133).

Der skal ske ubetinget frakendelse af førerretten, hvis den pågældende har gjort sig skyldig i spirituskørsel med en promille på over 1,20 eller en alkoholkoncentration i udåndingsluften på over 0,60 mg alkohol pr. liter luft, jf. færdselslovens § 126, stk. 1, nr. 1.

Førerretten frakendes betinget, hvis den pågældende har gjort sig skyldig i spirituskørsel med en promille på 0,51-1,20 eller en alkoholkoncentration i udåndingsluften på 0,26-0,60 mg alkohol pr. liter luft, jf. færdselslovens § 125, stk. 1, nr. 5.

Der gælder følgende retningslinjer for frakendelse:

	Alkoholkoncentration på 0,51-1,20 promille eller 0,26-0,60 mg alkohol pr. liter luft	**Alkoholkoncentration på over 1,20 promille eller over 0,60 mg alkohol pr. liter luft**

	Alkoholkoncentration på 0,51-1,20 promille eller 0,26-0,60 mg alkohol pr. liter luft	Alkoholkoncentration på over 1,20 promille eller over 0,60 mg alkohol pr. liter luft
1. gang	Betinget[1]	3 år
2. gang	3 år	5 år
3. gang	5 år	10 år
4. gang eller senere tilfælde	10 år	10 år

Der henvises til forarbejderne til lov nr. 363 af 24. maj 2005 (L 7 af 23. februar 2005, de almindelige bemærkninger pkt. 6.2. og 6.3.) og forarbejderne til lov nr. 524 af 6. juni 2007 (L 180 af 14. marts 2007, de almindelige bemærkninger pkt. 3.2.5. og 3.3.).

Fra retspraksis kan nævnes U 2009.2230 H, hvor tiltalte blev frakendt førerretten ubetinget i 10 år for et fjerdegangstilfælde af spirituskørsel med en promille på 0,79.

Ifølge § 128, stk. 1, sker ubetinget frakendelse som udgangspunkt for et tidsrum af mellem 6 måneder og 10 år. Førerretten kan dog under visse omstændigheder frakendes for bestandig, jf. § 128, stk. 3. Se nærmere nedenfor, samt i Rigsadvokatmeddelelsen afsnittet om Færdsel – Frakendelse af førerretten (færdselslovens §§ 125-133).

Det fremgår imidlertid af § 128, stk. 2, at ubetinget frakendelse som følge af spirituskørsel sker for et tidsrum af mindst 3 år. Dette gælder også, hvor den ubetingede frakendelse er en følge af samtidig pådømmelse af flere spirituskørsler, som i sig selv alene ville medføre en betinget frakendelse, herunder flere forhold begået under samme kørselsforløb. Det fremgår af forarbejderne til lov nr. 184 af 8. marts 2011 (L 101 af 15. december 2010, de almindelige bemærkninger pkt. 5.2.1.).

Bestemmelsen finder ifølge ovennævnte lovbemærkninger endvidere anvendelse, hvor føreren har gjort sig skyldig i spirituskørsel, som i sig selv alene ville medføre en betinget frakendelse, men hvor den pågældende tidligere har fået en betinget eller ubetinget frakendelse af førerretten eller et kørselsforbud for et lignende forhold og derfor nu skal frakendes førerretten ubetinget, jf. § 126, stk. 1, nr. 7-9.

Fra retspraksis vedrørende § 128, stk. 2, kan henvises til Østre Landsrets ankedom af 20. juni 2006 (AM2006.06.20Ø), hvor tiltalte på kørselstidspunktet var frakendt førerretten betinget for promillekørsel. Der var nu rejst tiltale for spirituskørsel med en promille på 0,85. I medfør af § 126, stk. 1, nr. 6 (nu § 126, stk. 1, nr. 7), jf. § 128, blev tiltalte frakendt førerretten ubetinget. Frakendelsestiden blev fastsat til 3 år.

Er der derimod tale om et tilfælde af førstegangsspirituskørsel, der i soleret set medfører en betinget frakendelse, men hvor der som følge af § 126, stk. 1, nr. 8 (nu § 126, stk. 1, nr. 9), skal ske ubetinget frakendelse på grund af tiltaltes fortid, kan der fastsættes en kortere frakendelsestid end 3 år, når den tidligere frakendelse ikke skyldes spirituskørsel, se U 2006.2482 V. Tiltalte var i denne sag tidligere

[1] Frakendelsen erstattes af et kørselsforbud, hvis den pågældende er førstegangserhverver, jf. færdselslovens § 127 og det anførte om kørselsforbud i Rigsadvokatmeddelelsen afsnittet om Færdsel – Frakendelse af førerretten (færdselslovens §§ 125-133).

frakendt førerretten ubetinget i 6 måneder for grov og hensynsløs kørsel. Landsretten fastsatte frakendelsen til 6 måneder med den begrundelse, at frakendelsen efter hidtidig praksis (før 2005) i et sådant tilfælde ville ske for en periode på 6 måneder, og landsretten fandt ikke grundlag for at fravige denne praksis.

Se endvidere U 2007.878 Ø, hvor tiltalte, der i 2001 havde modtaget en betinget førerretsfrakendelse for promillekørsel og i 2003 en ubetinget førerretsfrakendelse på 6 måneder i anledning af en hastighedsoverskridelse, i 2006 havde gjort sig skyldig i spirituskørsel med en promille på 0,84. Byretten fastsatte den ubetingede førerretsfrakendelse til 3 år, jf. færdselslovens § 128, stk. 2. Landsretten fastsatte frakendelsen til 6 måneder med den begrundelse, at det ikke efter bemærkningerne til lovændringen i 2005 kunne antages, at der var tilsigtet en ændring af den hidtidige praksis i et tilfælde som det foreliggende, hvor førerretsfrakendelsen ikke skete ubetinget på grund af spirituskørsel, men på grund af tidligere ubetinget frakendelse af førerretten for overtrædelse af andre bestemmelser i færdselsloven.

Færdselslovens § 128, stk. 2, sidste led, blev ændret ved lov nr. 695 af 8. juni 2017. Det blev tilføjet, at en ubetinget førerretsfrakendelse som følge af spirituskørsel eller overtrædelse af § 54, stk. 1 eller 2, sker for et tidsrum af mindst 3 år, medmindre ubetinget frakendelse af førerretten sker i medfør af § 126, stk. 1, nr. 7, (nu § 126, stk. 1, nr. 6) for forhold omfattet af § 125, stk. 2 og stk. 3. Ved denne lovændring blev kørsel med hash i blodet med et niveau, der overstiger 0,001, men ikke overstiger 0,003 mg THC pr. kg blod en klipforseelse i medfør af § 54, stk. 1, nr. 2, jf. § 125, stk. 2, nr. 6.

Det fremgår af forarbejderne til lov nr. 695 af 8. juni 2017 (L 142 af 22. februar 2017, de almindelige bemærkninger pkt. 3.2.2), at tilføjelsen til § 128, stk. 2, skete for at sikre, at hvis føreren f.eks. har seks "klip-forseelser" til samtidig pådømmelse, og ét, flere eller alle er hashkørsel med et niveau, der overstiger 0,001, men ikke overstiger 0,003 mg THC pr. kg blod, vil førerretten skulle frakendes ubetinget. Frakendelsestidens længde forudsættes i disse tilfælde at følge den gældende praksis i "klip-sager", hvor frakendelsestiden almindeligvis fastsættes til seks måneders ubetinget frakendelse. På den baggrund blev § 128, stk. 2 ændret, så den tidsmæssige periode for en ubetinget frakendelse af førerretten i disse tilfælde følger hovedreglen i § 128, stk. 1, hvorefter ubetinget frakendelse sker for et tidsrum af mellem seks måneder og ti år.

Det er på den baggrund Rigsadvokatens opfattelse, at det forsat kan antages, at frakendelse af førerretten for spirituskørsel i førstegangstilfælde, hvor føreren har forstraf for andet end spiritus eller narkokørsel, skal fastsættes i overensstemmelse med retspraksis som beskrevet i U 2006.2482 V og U 2007.878 Ø.

Frakendelsestiden kan kun helt undtagelsesvis overstige 10 år. Efter § 128, stk. 3, kan førerretten således frakendes for bestandig, hvis føreren under kørslen har begået grove kørselsfejl, kørslen har resulteret i alvorlig personskade, og der foreligger sådanne oplysninger om førerens tidligere færdselslovsovertrædelser, at en frakendelse af førerretten for bestandig skønnes påkrævet af hensyn til færdselssikkerheden og retshåndhævelsen. Der henvises til eksemplerne under pkt. 5.3.2. samt til Rigsadvokatmeddelelsen afsnittet om Færdsel – Frakendelse af førerretten (færdselslovens §§ 125-133). Fra retspraksis kan henvises til TfK 2008.577/3 V, hvor førerretten blev frakendt for bestandig for under overhaling i spirituspåvirket tilstand i tiendegangstilfælde at have forårsaget uagtsomt manddrab og uagtsom betydelig legemsbeskadigelse.

Det fremgår af § 126, stk. 2, at der under særlig formildende omstændigheder kan ske betinget frakendelse i tilfælde, hvor frakendelse efter § 126, stk. 1, ellers skulle ske ubetinget.

Bestemmelsen har et snævert anvendelsesområde. Der kan i den forbindelse henvises til U 2010.2382 H, hvor tiltalte i såvel byret som landsret var frakendt førerretten ubetinget i 3 år for forsøg på spirituskørsel. Tiltalte ankede herefter til Højesteret med påstand om, at førerretsfrakendelsen blev gjort betinget efter § 126, stk. 2, og henviste til, at det efter landsrettens bevisvurdering måtte lægges

til grund, at han ikke havde haft forsæt til, at bilen skulle komme i bevægelse, eller at bilen i hvert fald kun skulle køre nogle få meter. Desuden henviste han til sine personlige og arbejdsmæssige forhold. Højesteret stadfæstede landsrettens dom og udtalte i den forbindelse bl.a., at der ikke forelå oplysninger om tiltaltes hensigt med forsøget på at køre, som gav grundlag for at anse overtrædelsen for at være begået under særlig formildende omstændigheder. Heller ikke risikoen for, at T ville miste sit arbejde, eller det, der i øvrigt var oplyst om hans personlige forhold, kunne - på baggrund af det tilsigtede snævre anvendelsesområde for færdselslovens § 126, stk. 2 - føre til, at førerretten alene skulle frakendes betinget.

Med hensyn til de generelle regler mv. på området henvises til Rigsadvokatmeddelelsen afsnittet om Færdsel – Frakendelse af førerretten (færdselslovens §§ 125-133).

For så vidt angår alkolåsordningen, der indebærer, at personer, der frakendes førerretten ubetinget som følge af spirituskørsel, i nogle tilfælde kan og i andre tilfælde skal have installeret en alkolås i deres køretøj som betingelse for generhvervelse af førerretten, henvises også til Rigsadvokatmeddelelsen afsnittet om Færdsel – Frakendelse af førerretten (færdselslovens §§ 125-133).

5.2. Spirituskørsel under skærpende omstændigheder

Der foreligger spirituskørsel under skærpende omstændigheder, hvis føreren samtidig med spirituskørslen findes skyldig i forhold omfattet af § 125, stk. 1, nr. 1, 3 og 4, eller § 126, stk. 1, nr. 3, jf. herved § 117, stk. 2, nr. 8. Spirituskørsel under skærpende omstændigheder foreligger således, når der samtidig med spirituskørslen er begået kørselsfejl, der i sig selv medfører en betinget eller ubetinget frakendelse af førerretten.

I betænkning nr. 1448/2004 om sanktioner for spirituskørsel og kørsel i frakendelsestiden blev der ikke foreslået specielle strafpositioner for tilfælde, hvor der foreligger spirituskørsel under skærpende omstændigheder, idet udvalget foreslog absolut kumulation af frihedsstraf og frakendelsestid. Udvalgets forslag blev ikke medtaget i lovforslag L 7 af 23. februar 2005.

I forarbejderne til lov nr. 363 af 24. maj 2005 (L 7 af 23. februar 2005, de specielle bemærkninger til § 117) er det anført, at det forudsættes, at den gældende udmålingspraksis for spirituskørsel ændres, således at der ikke er særlige strafpositioner for spirituskørsel under skærpende omstændigheder. Det er imidlertid ikke anført i bemærkningerne, hvilke strafpositioner der herefter skal anvendes.

På denne baggrund må bemærkningerne til § 117 forstås således, at den hidtidige praksis for så vidt angår spirituskørsel under skærpende omstændigheder er ændret, fordi sanktionerne for spirituskørsel ved lovændringen er skærpet.

Efter Rigsadvokatens opfattelse bør strafudmålingen og frakendelsestiden for spirituskørsel under skærpende omstændigheder imidlertid fortsat tage udgangspunkt i de principper, der blev anvendt før lovændringen, jf. nærmere nedenfor.

5.2.1. Strafpåstande ved spirituskørsel under skærpende omstændigheder

Spirituskørslen og den eller de øvrige kørselsfejl medfører bødestraf

Straffen for spirituskørsel kan stige til fængsel indtil 1 år og 6 måneder, hvis føreren findes skyldig i forhold, der er omfattet af færdselslovens § 125, stk. 1, nr. 1, 3 og 4, eller § 126, stk. 1, nr. 3, jf. færdselslovens § 117, stk. 2, nr. 8. Bestemmelsen er en videreførelse af den tidligere bestemmelse i §

117, stk. 2, nr. 3 (før lovændringen i 2005). Det fremgår af forarbejderne til lov nr. 363 af 24. maj 2005 (L 7 af 23. februar 2005), at bestemmelsen om frihedsstraf skal anvendes, hvis absolut kumulation af bødestraffene ville føre til en bøde på mere end to måneders nettoløn.

Dette indebærer, at der i medfør af færdselslovens § 118 a, stk. 2, skal ske absolut kumulation af straffen i de tilfælde, hvor der foreligger spirituskørsel under skærpende omstændigheder, og straffen for spirituskørslen og den eller de øvrige kørselsfejl hver for sig er bødestraf. Dette gælder dog ikke, hvis straffen overstiger to gange en måneds nettoløn, og der i medfør af § 117, stk. 2, nr. 8, skal fastsættes en frihedsstraf.

Hvis der som følge af, at bøden ved absolut kumulation overstiger to gange en måneds nettoløn, skal fastsættes en frihedsstraf, forudsættes frihedsstraffen udmålt som en betinget straf med vilkår om samfundstjeneste eller alkoholistbehandling. Der skal samtidig idømmes en tillægsbøde på en måneds nettoløn.

Spirituskørslen medfører i sig selv frihedsstraf

Det fremgår ikke af forarbejderne til lov nr. 363 af 24. maj 2005 (L 7 af 23. februar 2005), hvilke strafpositioner der skal anvendes, hvis der foreligger spirituskørsel under skærpende omstændigheder, og spirituskørslen i sig selv medfører frihedsstraf.

Før lovændringen i 2005 var udgangspunktet for så vidt angår første- og andengangstilfælde af spirituskørsel, at de skærpende omstændigheder bevirkede en forhøjelse af straffen til nærmeste strafposition, f.eks. en forhøjelse til fængsel i 30 dage, hvis straffen for spirituskørslen isoleret ville være fængsel i 20 dage.

Det er Rigsadvokatens opfattelse, at principperne for strafudmålingen før lovændringen må antages videreført.

Straffen kan i førstegangstilfælde gøres betinget med vilkår om samfundstjeneste eller alkoholistbehandling, jf. pkt. 5.9., men der kan være tale om kørselsfejl af en sådan karakter, at en betinget dom er udelukket.

For så vidt angår tredjegangstilfælde og senere tilfælde af spirituskørsel under skærpende omstændigheder er det Rigsadvokatens opfattelse, at straffen også her bør fastsættes til nærmeste højere strafposition.

5.2.2. Frakendelse for spirituskørsel under skærpende omstændigheder

Hvis spirituskørslen sker under skærpende omstændigheder, og spirituskørslen isoleret medfører en ubetinget frakendelse, skal der efter Rigsadvokatens opfattelse nedlægges påstand om, at frakendelsestiden i alle tilfælde uanset promillens størrelse forlænges med et halvt år.

For så vidt angår de tilfælde, hvor der foreligger skærpende omstændigheder, og spirituskørslen isoleret medfører en betinget frakendelse for spirituskørsel, er det Rigsadvokatens opfattelse, at der skal nedlægges påstand om, at frakendelsen forhøjes til 1 års ubetinget frakendelse.

Rigsadvokaten antager således, at der i tilfælde hvor alkoholkoncentrationen er på 0,51-1,20 promille eller 0,26-0,60 mg alkohol pr. liter luft, og der foreligger skærpende omstændigheder, fastsættes en ubetinget frakendelse på 1 år. Frakendelsen sker i sådanne tilfælde i medfør af § 126, stk. 1, nr. 6, hvorefter førerretten skal frakendes ubetinget, hvis føreren har gjort sig skyldig i flere forhold, der hver for sig er omfattet af § 125, stk. 1, nr. 1-7, herunder spirituskørsel med en alkoholkoncentration

på 0,51-1,20 promille eller 0,26-0,60 mg alkohol pr. liter luft og kørsel under tilsidesættelse af væsentlige hensyn til færdselssikkerheden.

Det bemærkes, at der i praksis er set eksempler på, at alvorlig personskade (dvs. overtrædelse af straffelovens § 241 eller § 249) i forbindelse med spirituskørsel under skærpende omstændigheder kan have betydning for frakendelsestidens længde.

Der kan fra retspraksis henvises til U 2007.1460 Ø, som vedrørte et førstegangstilfælde af spirituskørsel med en promille på mindst 1,60. Tiltalte blev fundet skyldig i overtrædelse af straffelovens § 249 og § 252, stk. 1, begået i forbindelse med spirituskørslen, idet han påkørte en person, der stod på cykelstien, hvorved personen pådrog sig betydelig skade. Tiltalte blev idømt 8 måneders fængsel og fik frakendt førerretten i 5 år i medfør af færdselslovens § 125, stk. 1, nr. 1, og § 126, stk. 1, nr. 1 og 4.

Der kan endvidere henvises til U 2007.1970 V, som vedrørte et førstegangstilfælde af spirituskørsel med en promille på mindst 1,67. Under kørslen, som foregik med for høj hastighed, mistede tiltalte herredømmet over bilen og forulykkede, hvorved passageren i bilen blev dræbt. Tiltalte blev fundet skyldig i overtrædelse af straffelovens § 241 og af færdselslovens § 53, stk. 1, § 3, stk. 1, og § 42, stk. 1, og blev idømt 1 års fængsel og en førerretsfrakendelse på 5 år, jf. færdselslovens § 126, stk. 1, nr. 1, jf. § 128.

5.3. Spirituskørsel i frakendelsestiden

5.3.1. Strafpåstande ved spirituskørsel i frakendelsestiden

Straffen for spirituskørsel i frakendelsestiden fastsættes som en fællesstraf efter straffelovens § 88.

Det forhold, at spirituskørslen finder sted i frakendelsestiden, bør betragtes som en skærpende omstændighed. Det fremgår af forarbejderne til lov nr. 363 af 24. maj 2005 (L 7 af 23. februar 2005, de almindelige bemærkninger pkt. 4.3. og bilag 3).

Som følge heraf skal der ved udmålingen af fællesstraffen i tilfælde af andengangsspirituskørsel i kombination med kørsel i frakendelsestiden som udgangspunkt lægges 10 dage til den fængselsstraf, som spirituskørslen isoleret betragtet ville have medført. Det er Rigsadvokatens opfattelse, at der også i tredjegangstilfælde og senere skal ske en forhøjelse af straffen for spirituskørslen med 10 dage, hvis kørslen har fundet sted i frakendelsestiden, jf. også oversigten i skemaerne i pkt. 5.1.1. om strafpåstande ved spirituskørsel. Der skal således ikke udmåles en særskilt straf for kørslen i frakendelsestiden.

Fra retspraksis kan henvises til U 2006.3267 V om straffen for spirituskørsel i frakendelsestiden i fjerdegangstilfælde, hvor straffen blev fastsat til fængsel i 40 dage. I begrundelsen for dommen henviste landsretten til ovennævnte forarbejder til lov nr. 363 af 24. maj 2005.

Der kan endvidere henvises til U 2010.2976 H om straffen for spirituskørsel i syvendegangstilfælde, hvor straffen blev fastsat til fængsel i 70 dage. Afgørelsen er omtalt under pkt. 5.9.

I U 2013.891 Ø blev der fastsat en fællesstraf på 10 måneders fængsel (omfattende en reststraf på 85 dage) ved to 13. gangstilfælde af spirituskørsel i frakendelsestiden.

Der er ikke i ovennævnte forarbejder taget stilling til, hvordan straffen skal udmåles i de tilfælde, hvor der ved sammel kørsel både er tale om spirituskørsel og kørsel i frakendelsestiden, og hvor de konkrete omstændigheder i sagen indebærer, at straffen for kørsel i frakendelsestiden isoleret set ville

medføre en højere straf end straffen for spirituskørslen i frakendelsestiden. Det er Rigsadvokatens opfattelse, at der i sådanne tilfælde skal ske en fravigelse af ovennævnte udgangspunkt om straf for spirituskørslen tillagt 10 dages fængsel. Efter Rigsadvokatens opfattelse skal anklageren i sådanne tilfælde nedlægge påstand om, at straffen fastsættes med udgangspunkt i (den højere) straf for kørsel i frakendelsestiden, som skønsmæssigt – ud fra princippet om modereret kommulation - tillægges en straf for spirituskørslen.

Det vil eksempelvis betyde, at anklageren i en situation, hvor en person ved samme kørsel kører spirituskørsel med en promille i intervallet 0,51-2,00 i for anden gang og samtidig kører i frakendelsestiden for femte gang, udfra princippet om modereret kommulation skal nedlægge påstand om fængsel i 50 dage. Fastsættelsen af tillægget for sprituskørslen må i øvrigt bero på en konkret vurdring.

Opmærksomheden henledes særligt på den situation, hvor der er tale om såvel et førstegangstilfælde af spirituskørsel som et førstegangstilfælde af kørsel i frakendelsestiden. Er der her tale om spirituskørsel med en promille i intervallet 1,00-2,00, som i sig selv medfører en bøde svarende til mellem en og to gange en måneds nettoløn, vil den samlede bøde overstige to gange en måneds nettoløn, idet straffen for et førstegangstilfælde af kørsel i frakendelsestiden er en bøde svarende til en måneds nettoløn. I denne situation er der efter Rigsadvokatens opfattelse - i modsætning til ved spirituskørsel under skærpende omstændigheder - ikke hjemmel til at idømme frihedsstraf. Efter Rigsadvokatens opfattelse må det antages, at der i dette tilfælde kan udmåles en bøde, som overstiger 2 måneders nettoløn. Der henvises til pkt. 5.2.1.

5.3.2. Frakendelse ved spirituskørsel i frakendelsestiden

Hvis en person tidligere er frakendt førerretten ubetinget for spirituskørsel, og den pågældende på ny kører spirituskørsel inden frakendelsestidens udløb, skal den nye frakendelsesperiode gælde fra udløbet af den tidligere frakendelsesperiode, men den samlede frakendelsestid kan som hovedregel højst blive 10 år fra den seneste dom, jf. færdselslovens § 128, stk. 1.

Eksempel 1:

En person er tidligere dømt for tredjegangsspirituskørsel med en promille over 1,20 og har fået frakendt førerretten i 10 år. Den pågældende findes på ny skyldig i spirituskørsel med en promille på 0,70 på et tidspunkt, hvor der endnu resterer 7 år af den tidligere frakendelse. I denne situation skal anklagemyndigheden, da der er tale om fjerdegangsspirituskørsel, i overensstemmelse med strafpositionerne påstå frakendelsestiden fastsat til 10 år fra endelig dom. Frakendelsestiden vil imidlertid ikke i fuldt omfang blive lagt til den resterende frakendelsestid på 7 år, fordi den samlede frakendelsestid overstiger 10 år.

Eksempel 2:

En person er tidligere dømt for andengangsspirituskørsel med en promille på 0,75 og har fået frakendt førerretten i 3 år. Den pågældende findes på ny skyldig i spirituskørsel med en promille på 0,85 på et tidspunkt, hvor der endnu resterer 2 år af den tidligere frakendelse. I denne situation skal anklagemyndigheden, da der er tale om tredjegangsspirituskørsel, i overensstemmelse med strafpositionerne påstå frakendelsestiden fastsat til 5 år. Frakendelsestiden vil i fuldt omfang blive lagt til den resterende frakendelsestid på 2 år, fordi den samlede frakendelsestid ikke overstiger 10 år.

Anklagemyndighedens påstand om frakendelse skal således i alle tilfælde udformes efter retningslinjerne under pkt. 5.1.2. om frakendelse ved spirituskørse, uden hensyntagen til eventuel resterende frakendelsestid fra tidligere afgørelser.

Det er herefter hensigten, at det ved indførelsen af domme i kriminalregisteret administrativt sikres, at der ikke registreres frakendelser, der strækker sig længere end 10 år fra seneste dom, medmindre der ved den nye dom undtagelsesvis efter § 128, stk. 3, er sket frakendelse for bestandig.

5.4. Strafpåstande ved spirituskørsel i brugsstjålet køretøj

Ved spirituskørsel i brugsstjålet køretøj gælder følgende strafpositioner:

Spirituskørsel i brugsstjålet køretøj	**Alkoholkoncentration på 0,51-2,00 promille eller 0,26-1,00 mg alkohol pr. liter luft**	**Alkoholkoncentration på over 2,00 promille eller over 1,00 mg alkohol pr. liter luft**
1. gang	10 dages fængsel	30 dages fængsel
2. gang	20 dages fængsel	40 dages fængsel
3. gang	30 dages fængsel	50 dages fængsel
4. gang	40 dages fængsel	60 dages fængsel
5. gang	50 dages fængsel	70 dages fængsel
6. gang	60 dages fængsel	80 dages fængsel

Disse strafpositioner følger af forarbejderne til færdselslovens § 117, stk. 2, nr. 7 (dengang § 117, stk. 4, og senere § 117, stk. 2, nr. 6), som er indsat ved lov nr. 468 af 10. juni 1997 (L 176 af 26. februar 1997), hvor der er lagt op til en skærpelse af straffen for spirituskørsel til næste strafposition, når kørslen er sket i et brugsstjålet køretøj. I forarbejderne til lov nr. 363 af 24. maj 2005 (L 7 af 23. februar 2005), er det forudsat, at straffastsættelsen ved kørsel i brugsstjålet køretøj tilpasses lovens ændring af strafudmålingspraksis for spirituskørsel.

Hvis spirituskørslen i brugssttjålet køretøj tillige sker i frakendelsestiden forhøjes straffen med fængsel i 10 dage**,** jf. pkt. 5.1.1. og pkt. 5.3.1. Der udmåles således ikke en særskilt straf for kørsel i frakendelsestiden, men straffen fastsættes til nærmeste højere strafposition.

Foruden fastsættelse af en skærpet straf efter færdselsloven for spirituskørsel i disse tilfælde, skal der tillige fastsættes en straf efter straffelovens § 293 a for brugstyveriet. Det fremgår af forarbejderne til lov nr. 363 af 24. maj 2005 (L 7 af 23. februar 2005).

Ifølge straffelovens § 88 udmåles som udgangspunkt en fællesstraf for spirituskørslen og for brugstyveriet.

I tilfælde, hvor straffen for brugstyveriet isoleret betragtet ville være en bøde, skal der ikke nedlægges påstand om en af tillægsbøde udover den skærpede frihedsstraf for spirituskørslen. Der henvises herved til U 1998.1597 V og TfK 2009.360 Ø.

Anvendelse af strafpositionerne for anden- og tredjegangstilfælde mv. i skemaet ovenfor forudsætter ikke, at de tidligere spirituskørsler ligeledes fandt sted i et brugsstjålet køretøj. Der henvises herved til forarbejderne til lov nr. 468 af 10. juni 1997 (L 176 af 26. februar 1997) samt til U 1998.1597 V.

5.5. Overtrædelse af straffelovens § 241, § 249 eller § 252, stk. 1, ved spirituskørsel

Er uagtsomt manddrab eller uagtsom legemsbeskadigelse begået i forbindelse med spirituskørsel, anses dette som en særlig skærpende omstændighed. Straffen for uagtsomt manddrab og for uagtsom legemsbeskadigelse i forbindelse med spirituskørsel er blevet skærpet flere gange, senest ved lov nr. 716 af 25. juni 2010.

Om strafskærpelserne i øvrigt henvises til Rigsadvokatmeddelelsen afsnittet om Færdsel - Vanvidskørsel.

5.5.1. Strafpåstande ved uagtsomt manddrab i forbindelse med spirituskørsel

Straffen for uagtsomt manddrab efter straffelovens § 241 i forbindelse med spirituskørsel skal som udgangspunkt fastsættes til fængsel i 16-18 måneder (normalniveauet). Dette udgangspunkt for strafniveauet fremgår af lovforslaget til lov nr. 716 af 25. juni 2010 (L 179 af 26. marts 2010, de almindelige bemærkninger pkt. 3.3.3.2.), og gælder forhold, der er begået den 1. juli 2010 eller senere.

Der kan foreligge skærpende omstændigheder, som gør, at forholdet skal bedømmes strengere end det angivne normalniveau på 16-18 måneder.

En skærpende omstændighed kan f.eks. være, at den pågældende tidligere er straffet for spirituskørsel, særlig hensynsløs kørsel eller anden risikobetonet kørsel, som har medført betinget eller ubetinget frakendelse af førerretten, og som har været udtryk for betydelig uansvarlighed som fører af et motorkøretøj. Det vil også kunne være en skærpende omstændighed, hvis gerningsmanden tidligere er straffet for overtrædelse af færdselslovens § 54, stk. 1 eller 2. Det fremgår også af lovforslaget.

Det fremgår endvidere det anførte sted i bemærkningerne, at de groveste tilfælde af uagtsomt manddrab i forbindelse med spirituskørsel - der i praksis før strafskærpelsen i 2010 medførte straffe på 2½ til 3 års fængsel - fremover skal føre til straffe på op til 5 års fængsel.

5.5.2. Strafpåstande ved uagtsom legemsbeskadigelse i forbindelse med spirituskørsel

Ved lov nr. 716 af 25. juni 2010 blev straffen for uagtsom betydelig legemsbeskadigelse efter straffelovens § 249 skærpet i samme situationer som for uagtsomt manddrab, jf. pkt. 5.5.1. Det betyder, at straffen blev skærpet i bl.a. sager om uagtsom betydelig legemsbeskadigelse begået i forbindelse med spirituskørsel. Straffen skal i disse tilfælde som udgangspunkt fastsættes til fængsel i omkring 6-8 måneder i normaltilfældene.

Hvis der foreligger skærpende omstændigheder, skal forholdet bedømmes strengere end normalniveauet. Om skærpende omstændigheder henvises til pkt. 5.5.1. om strafpåstanden om

uagtsomt manddrab i forbindelse med spirituskørsel og lovforslaget L 179 af 26. marts 2010, de almindelige bemærkninger, pkt. 3.3.3.2.

I grove tilfælde af uagtsom betydelig legemsbeskadigelse begået i forbindelse med spirituskørsel, vil der skulle idømmes straffe, der er markant højere end det angivne normalniveau på 6-8 måneders fængsel. I de groveste tilfælde, hvor der før strafskærpelsen i 2010 blev idømt straffe på 8-10 måneders fængsel, skal der fremover idømmes en hårdere straf.

5.5.3. Strafpåstande ved forsætlig fareforvoldelse i forbindelse med spirituskørsel

Den udmålingspraksis, som domstolene fastlægger i forhold til sager omfattet af færdselslovens § 118, stk. 7, straffelovens § 241 og straffelovens § 249, forudsættes ifølge forarbejderne til lov nr. 716 af 25. juni 2010 (L 179 af 26. marts 2010, de almindelige bemærkninger pkt. 3.3.3.2.), at få en afsmittende virkning for domstolenes strafudmåling i færdselssager omfattet af straffelovens § 252, hvor der har foreligget forsætlig fareforvoldelse.

5.6. Flere spirituskørsler til samtidig pådømmelse

5.6.1. Strafpåstande ved flere spirituskørsler til samtidig pådømmelse

To eller flere spirituskørsler, der hver for sig medfører bødestraf

I de tilfælde, hvor der foreligger to eller flere spirituskørsler til samtidig pådømmelse, skal bødepåstanden som udgangspunkt udformes i overensstemmelse med reglerne i færdselslovens § 118 a, stk. 2, dvs. efter reglerne om absolut kumulation, jf. Rigsadvokatmeddelelsen afsnittet om Færdsel – Generelle retningslinjer for sanktionspåstande i færdselssager, pkt. 5.3.

Der skal dog fastsættes en frihedsstraf, hvis der foreligger to eller flere tilfælde af spirituskørsel til samtidig pådømmelse i førstegangstilfælde, og bøden som følge af absolut kumulation vil overstige to gange en måneds nettoløn. Det fremgår af forarbejderne til lov nr. 363 af 24. maj 2005 (L 7 af 23. februar 2005, de specielle bemærkninger til den gældende § 117, stk. 2, nr. 3 (dengang § 117, stk. 2, nr. 2)). Bøden vil være over to gange en måneds nettoløn, hvis den samlede alkoholkoncentration er over 2,00 promille eller over 1,00 mg alkohol pr. liter luft, jf. også pkt. 5.1.1. om strafpåstande ved spirituskørsel.

Frihedsstraffen skal i disse tilfælde ifølge de nævnte lovbemærkninger fastsættes således:

Samlet alkoholkoncentration	**Straf**
2,01-3,00 promille/ 1,01-1,50 mg alkohol pr. liter luft	20 dages fængsel
3,01-4,00 promille/ 1,51-2,00 mg alkohol pr. liter luft	30 dages fængsel

Samlet alkoholkoncentration	Straf
4,01-5,00 promille/ 2,01-2,50 mg alkohol pr. liter luft	40 dages fængsel
5,01-6,00 promille/ 2,51-3,00 mg alkohol pr. liter luft	50 dages fængsel

Fra retspraksis kan nævnes U 2008.270 Ø, hvor tiltalte, der havde gjort sig skyldig i to forhold af spirituskørsel med alkoholpromiller på henholdsvis 1,08 og 1,49 (samlet alkoholpromille på 2,57), blev straffet med fængsel i 20 dage.

Frihedsstraffen kan gøres betinget med vilkår om samfundstjeneste eller alkoholistbehandling samt betaling af en tillægsbøde på en måneds nettoløn på samme måde, som hvis der havde foreligget en enkelt kørsel med en promille over 2,00 eller over 1,00 mg alkohol pr. liter luft, jf. afsnittet om spirituskørsel over 2,00 promille eller over 1,00 mg alkohol pr. liter luft under pkt. 5.1.1.

En spirituskørsel medfører bøde og en anden spirituskørsel medfører frihedsstraf

I de tilfælde, hvor der er tale om flere forhold af spirituskørsel til samtidig pådømmelse, og et eller flere af forholdene isoleret medfører en frihedsstraf, mens en anden vil medføre en bøde, skal der idømmes en skærpet frihedsstraf. Det fremgår af forarbejderne til lov nr. 363 af 24. maj 2005 (L 7 af 23. februar 2005, de specielle bemærkninger til § 117, stk. 2, nr. 3 (dengang § 117, stk. 2, nr. 2)).

Efter praksis før lovændringen i 2005 ville der i en situation, hvor der foreligger to spirituskørsler til samtidig pådømmelse, og den ene af kørslerne medfører bødestraf, mens den anden medfører fængselsstraf, blive idømt en fængselsstraf svarende til den næste strafposition.

Da det ikke i forarbejderne til lov nr. 363 af 24. maj 2005 nærmere er angivet, hvilke strafpositioner der skal anvendes i disse tilfælde, må det antages, at den hidtidige praksis fortsat skal følges.

Eksempel:

Der foreligger en spirituskørsel med en alkoholkoncentration på 1,50 promille/0,30 mg alkohol pr. liter luft og en spirituskørsel med en alkoholkoncentration på 2,10 promille/1,20 mg. alkohol pr. liter luft. Straffen for spirituskørslen med en promille på 2,10 eller 1,20 mg alkohol pr. liter luft vil isoleret være fængsel i 20 dage, men da der samtidig foreligger en spirituskørsel, som isoleret vil blive straffet med bøde, forhøjes straffen til næste strafposition på fængsel i 30 dage.

Frihedsstraffen kan gøres betinget med vilkår om samfundstjeneste eller alkoholistbehandling samt betaling af en tillægsbøde på en måneds nettoløn på samme måde, som hvis der havde foreligget en enkelt kørsel med en promille over 2,00 eller over 1,00 mg alkohol pr. liter luft, jf. afsnittet om spirituskørsel over 2,00 promille eller over 1,00 mg alkohol pr. liter luft under pkt. 5.5.1.

Der kan fra retspraksis henvises til TfK 2007.403Ø, hvor tiltalte, der havde gjort sig skyldig i to førstegangstilfælde af spirituskørsel med alkoholpromiller på henholdsvis 2,28 og 1,35 samt en hastighedsovertrædelse, blev straffet med fængsel i 30 dage. Fængselsstraffen blev gjort betinget bl.a. med vilkår om udførelse af samfundstjeneste i 30 timer og en tillægsbøde på 5.000 kr. Herudover blev tiltalte idømt en bøde på 3.500 kr. for hastighedsovertrædelsen og fik frakendt førerretten i 6 år og 6 måneder. Landsretten tog alene stilling til frakendelsesperiodens længde.

Flere spirituskørsler, der hver for sig medfører frihedsstraf

Foreligger der flere spirituskørsler, der hver for sig medfører frihedsstraf, til samtidig pådømmelse, vil straffene i nogle tilfælde skulle lægges sammen. Det må imidlertid afgøres efter en konkret vurdering, jf. forarbejderne til lov nr. 363 af 24. maj 2005 (bemærkningerne til § 117 i L 7 af 23. februar 2005).

Efter praksis før lovændringen var det udgangspunktet, at der skete sammenlægning af straffene i tilfælde, hvor der forelå to eller flere første- eller andengangskørsler til samlet pådømmelse.

Da der ikke foreligger nærmere angivelser i forarbejderne, må det antages, at denne praksis er forudsat videreført.

Der kan i den forbindelse henvises til TfK 2009.258 V, der omhandlede to andengangstilfælde af spirituskørsel i frakendelsestiden til samtidig pådømmelse. Tiltalte havde under kørslerne haft en promille på henholdsvis mindst 2,65 og 2,69. Isoleret set ville hvert forhold således medføre en ubetinget fængselsstraf på 40 dage. Såvel byretten som landsretten udmålte fængselsstraffen til 80 dage, og der var således tale om absolut kumulation af straffene for de enkelte kørsler. Se også TfK 2010.70 V og TfK 2010.567 V, hvor retten kom frem til et lignende resultat.

I U 2008.266 Ø, der omhandlede to tredjegangstilfælde af spirituskørsel, og U 2008.1088 V, der omhandlede to fjortengangstilfælde af spirituskørsel, blev der ikke foretaget absolut kumulation af straffene for de enkelte kørsler.

5.6.2. Frakendelse ved flere spirituskørsler til samtidig pådømmelse

I de situationer, hvor der foreligger flere spirituskørsler til samtidig pådømmelse, skal fastsættelse af frakendelsestiden foretages efter en konkret vurdering. Det fremgår af forarbejderne til lov nr. 363 af 24. maj 2005 (L 7 af 23. februar 2005, de almindelige bemærkninger pkt. 6.3.).

Da der ikke i bemærkningerne findes præcise angivelser af sanktionerne i disse situationer, må det antages, at den hidtidige praksis om kumulation kan anvendes som udgangspunkt for anklagemyndighedens påstand i disse tilfælde, jf. nærmere nedenfor.

Det bemærkes i den forbindelse, at Justitsministeriet ikke medtog den del af forslaget i betænkning nr. 1448/2004 om sanktioner for spirituskørsel og kørsel i frakendelsestiden, som vedrørte absolut kumulation af frihedsstraf og frakendelsestid, jf. pkt. 1.1.2. i de almindelige bemærkninger til ovennævnte lovforslag.

Flere førstegangstilfælde af spirituskørsel til samtidig pådømmelse

Efter praksis før lov nr. 363 af 24. maj 2005 anvendtes princippet om absolut kumulation af frakendelsestiden som altovervejende hovedregel i sager vedrørende to førstegangstilfælde af spirituskørsel til samtidig pådømmelse, når der var tale om to kørsler, der isoleret set ville medføre en ubetinget frakendelse.

Denne praksis ses i vidt omfang videreført efter lovændringen i 2005.

Der kan i den forbindelse henvises til U 2007.1377 V, der vedrørte to spirituskørsler i maj 2006 med en mindsteværdi på henholdsvis 2,16 og 1,98 promille alkohol. Såvel i byretten som i landsretten skete der absolut kumulation af frakendelsestiden, således at frakendelsestiden blev fastsat til 6 år. Landsretten udtalte, at frakendelsestiden for hver af kørslerne efter lovændringen i 2005 var 3 år. Ifølge forarbejderne til loven skulle fastsættelsen af frakendelsestiden ved samtidig pådømmelse af

flere tilfælde af spirituskørsel ske efter en konkret vurdering. Uanset, at frakendelsestiden for hver af kørslerne var skærpet, fandt landsretten, at udgangspunktet også efter lovændringen skulle være absolut kumulation i en situation som den foreliggende. Da der efter en konkret vurdering ikke var grundlag for at fravige det nævnte udgangspunkt, stadfæstede landsretten byrettens bestemmelse om førerretsfrakendelse.

Der kan endvidere henvises til TfK 2007.403 Ø, hvor tiltalte i marts og april 2006 havde ført bil med en promille på henholdsvis mindst 2,28 promille og 1,35 promille. Tiltalte havde herudover ført bil med en hastighed på mindst 92 km/t, hvor højst tilladte hastighed var 50 km/t. Hver af de to spirituskørsler ville isoleret set medføre en ubetinget frakendelse på 3 år, mens hastighedsovertrædelsen efter praksis ville betyde en forhøjelse af frakendelsestiden med 6 måneder, jf. pkt. 5.2. Tiltalte blev af byretten straffet med 30 dages betinget fængsel bl.a. med vilkår om udførelse af samfundstjeneste i 30 timer og en bøde på 8.500 kr. Tiltalte blev endvidere frakendt førerretten i 6 år og 6 måneder, hvilket blev stadfæstet af landsretten, som alene tog stilling til frakendelsesperiodens længde.

Se modsat Østre Landsrets afgørelse i TfK 2008.562/2, hvor den samlede frakendelsestid efter en konkret vurdering blev fastsat til 5 år for to spirituskørsler med promiller på henholdsvis mindst 1,25 og mindst 1,37, under hensyn til at de to kørsler fandt sted med ca. 8 måneders mellemrum og under hensyn til størrelsen af de målte promiller ved de to kørsler.

I Østre Landsrets dom af 2. juli 2013 (AM2013.07.02Ø2) blev den tiltalte fundet skyldig i to førstegangsspirituskørsler med promiller på henholdsvis mindst 1,27 og 1,46 samt tre forhold, der hver især isoleret set medførte en betinget frakendelse af førerretten, som efter praksis medfører en forhøjelse af frakendelsestiden på i alt 1½ år. Frakendelsestiden blev fastsat til 6 år og 6 måneder. Den nærmere fastsættelse af frakendelsestiden fremgår ikke af landsrettens præmisser, men landsrettens afgørelse synes at være udtryk for modereret kumulation.

Retspraksis afspejler efter Rigsadvokatens opfattelse, at fastsættelse af frakendelsestiden beror på en konkret vurdering. Det må imidlertid fortsat antages, at den hidtidige praksis om absolut kumulation kan anvendes som udgangspunkt for anklagemyndighedens påstand i sager om to førstegangstilfælde af spirituskørsel til samtidig påkendelse.

For så vidt angår de tilfælde, hvor der foreligger to spirituskørsler, som hver for sig ville have medført betinget frakendelse, var praksis før lovændringen i 2005, at der blev fastsat en ubetinget frakendelse på 1 år. Efter ordlyden af færdselslovens § 128, stk. 2, skal en ubetinget frakendelse som følge af spirituskørsel imidlertid som minimum fastsættes til 3 år. Dette indebærer, at anklagemyndigheden i disse tilfælde skal påstå frakendelsestiden fastsat til 3 år.

Der henvises herved til U 2010.1585 H, hvor der var tale om to af hinanden uafhængige førstegangsspirituskørsler til samtidig pådømmelse. Da promillen i begge tilfælde ikke oversteg 1,20, ville hver kørsel i sig selv have medført en betinget frakendelse. Under henvisning til § 126, stk. 1, nr. 7, jf. § 125, stk. 1, nr. 8, jf. § 128, stk. 2, fastsatte Højesteret frakendelsestiden til 3 år. Se endvidere U 2007.2021 Ø, som kom til et tilsvarende resultat.

Ved to kørsler, hvoraf den ene isoleret set ville have medført ubetinget frakendelse og den anden betinget frakendelse, var udgangspunktet efter den hidtidige praksis, at der blev lagt 6 måneder til den frakendelsestid, som kørslen med en promille på over 1,20 isoleret set ville have medført. Denne praksis må ligeledes antages at være videreført.

Der kan i den forbindelse henvises til U 2008.1504 V, som vedrørte to spirituskørsler i førstegangstilfælde med alkoholpromiller på henholdsvis 1,42 og 1,02. Landsretten fastsatte frakendelsestiden til 3 år og 6 måneder.

Ved flere end to førstegangskørsler til samlet pådømmelse skete der efter hidtidig praksis en vis reduktion i forbindelse med fastsættelse af frakendelsestiden. Også denne praksis må antages at være videreført.

Der henvises i den forbindelse til U 2007.1415 V, hvor byretten for tre spirituskørsler, alle med en promille på over 1,20, fastsatte frakendelsestiden til 9 år, mens landsretten nedsatte frakendelsestiden til 6 år. Landsretten henviste i den forbindelse til den praksis, der var gældende før lovændringen i 2005. Da der under den tidligere praksis ved flere spirituskørsler til samtidig påkendelse blev givet en vis rabat på frakendelsestiden, og da det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, at denne praksis ikke skulle ændres, nedsatte landsretten frakendelsestiden til 6 år fra landsrettens dom.

Flere gentagelsestilfælde af spirituskørsel til samtidig pådømmelse

Det er Rigsadvokatens opfattelse, at princippet om modereret kumulation som altovervejende hovedregel anvendes i sager vedrørende to eller flere gentagelsestilfælde af spirituskørsel til samtidig pådømmelse.

Der kan fra retspraksis henvises til TfK 2010.706 Ø, hvor tiltalte i 2009 havde gjort sig skyldig i to tilfælde af spirituskørsel med en promille på henholdsvis mindst 1,10 og 0,73. Tiltalte havde i 2008 vedtaget et kørselsforbud for spirituskørsel. De kørsler, som var til pådømmelse, ville begge isoleret set have medført en ubetinget frakendelse på 3 år. Byretten anvendte princippet om absolut kumulation og fastsatte frakendelsestiden til 6 år. Landsretten nedsatte imidlertid frakendelsestiden til 5 år under henvisning til, at der var tale om to andengangstilfælde af spirituskørsel i promilleintervallet 0,51-1,20.

Der kan endvidere henvises til U 2011.2398 V, hvor tiltalte havde gjort sig skyldig i to tilfælde af spirituskørsel med en promille på henholdsvis mindst 0,92 og 1,26. Tiltalte havde i 2005 vedtaget en bøde samt førerretsfrakendelse for promillekørsel efter den dagældende § 53, stk. 3. De kørsler, som nu var til pådømmelse, ville isoleret set have medført en ubetinget frakendelse på henholdsvis 3 og 5 år. Byretten fastsatte frakendelsestiden til 8 år ud fra princippet om absolut kumulation. Landsretten nedsatte frakendelsestiden til 6 år og udtalte i den forbindelse, at der i en situation som den foreliggende i overensstemmelse med praksis forud for lovændringen i 2005 skulle anvendes en modereret kumulation, og at frakendelsestiden derfor skulle nedsættes til 6 år.

Se endvidere TfK 2009.258 V og TfK 2010.70 V, som kom frem til tilsvarende resultater.

5.7. Overtrædelse af § 53 og § 54 ved samme kørsel

Der vil kunne forekomme tilfælde, hvor en fører har været påvirket af såvel alkohol som bevidsthedspåvirkende stoffer og derfor har overtrådt både færdselslovens § 53, og § 54, stk. 1 eller 2. Der vil i et sådant tilfælde skulle straffes for overtrædelse af de pågældende bestemmelser efter de almindelige regler om sammenstød. Det fremgår af forarbejderne til lov nr. 524 af 6. juni 2007 (L 180 af 14. marts 2007, de almindelige bemærkninger pkt. 5.3. og de specielle bemærkninger til bestemmelsen). Bemærkningerne indeholder ikke nærmere retningslinjer for straf- og frakendelsespåstanden i sager, hvor der er sket overtrædelse af både § 53 og § 54 ved samme kørsel, jf. nærmere nedenfor.

Ved lov nr. 524 af 6. juni 2007 blev der i færdselslovens § 54, stk. 1, indført en nulgrænse for kørsel med visse bevidsthedspåvirkende stoffer i blodet. Den hidtil gældende bestemmelse i færdselslovens § 54, stk. 1, om kørsel eller forsøg herpå, når føreren på grund af sygdom, svækkelse, overanstrengelse, mangel på søvn, påvirkning af opstemmende eller bedøvende midler eller af lignende årsager befinder sig i en sådan tilstand, at han eller hun er ude af stand til at føre køretøjet på fuldt betryggende måde (føreevnekriteriet), blev ved lovændringen videreført i færdselslovens § 54, stk. 2.

Indtil den 15. december 2017 har det været uden betydning for sanktionerne for overtrædelse af § 54, hvilket bevidsthedspåvirkende stof en kørsel var foretaget under påvirkning af, og i hvilken grad føreren var påvirket, sålænge det bevidsthedspåvirkende stof kunne påvises i førerens blod over bagatelgrænsen.

Ved lov nr. 695 af 8. juni 2017 blev der indført en lempelse af sanktionssystemet i sager om kørsel med THC i blodet. Loven trådte i kraft den den 15. december 2017. Efter lovændringen er både strafniveau og frakendelse bygget op som en trappestigemodel, hvor sanktionerne stiger i takt med det målte indhold af THC i førerens blod. Der er ikke ved lovændringen foretaget ændringer af sanktionerne for kørsel under påvirkning af andre bevidsthedspåvirkende stoffer end THC.

Efter lovændringen er det – i modsætning til tidligere - ikke alle sager om kørsel under påvirkning af THC, der har gentagelsesvirkning i forhold til sager om spirituskørsel og andre sager om overtrædelse af § 54. Der henvises til Rigsadvokatmeddelelsen, afsnittet om Færdsel - Kørsel under påvirkning af bevidsthedspåvirkende stoffer og andre overtrædelser af færdselslovens § 54 for en nærmere beskrivelse af reglerne.

5.7.1. Strafpåstande ved overtrædelse af § 53 og § 54 ved samme kørsel

Førstegangsovertrædelser, hvor begge overtrædelser hver for sig medfører bødestraf

Hvis føreren ved samme kørsel har overtrådt færdselslovens § 53 med en promille under 2,00 eller 1,00 mg alkohol pr liter luft og § 54, og begge overtrædelser er førstegangsovertrædelser, skal føreren som udgangspunkt idømmes en bøde for hver forseelse (absolut kumulation). Bøden for overtrædelsen af § 54 skal i det tilfælde udregnes som en bøde på en promille med 1,0, jf. punkt 5.2.1. i de almindelig bemærkninger til lov nr. 184 af 8. marts 2011 om ændring af færdselsloven, reviderede bødetakster, (L 101 af 15. december 2010). Dette gælder også, selv om den samlede bødestraf herved måtte overstige to måneders nettoløn. Der kan fra retspraksis henvises til U2015.66 H (AM.2014.10.21H).

Højesteret har i U 2016.1216 H taget stilling til, hvordan to førstegangskørsler – foretaget under to forskellige kørselsforløb - med bevidsthedspåvirkende stoffer i blodet til samtidig pådømmelse skal bedømmes. I dommen blev T dømt for overtrædelse af færdselslovens § 54, stk. 1, 1. pkt., ved i to tilfælde med ca. 1 times mellemrum at have ført personbil efter indtagelse af hash samt for overtrædelse af ordensbekendtgørelsens § 3, stk. 1, ved at have råbt »fucking bumser« til en politipatrulje. Byretten idømte T en samlet bødestraf på 6.750 kr. og frakendte T førerretten i 6 år. Landsretten skærpede straffen til 20 dages fængsel, der blev gjort betinget, og idømte T en tillægsbøde på 4.500 kr. Landsretten nedsatte frakendelsestiden til 5 år. For Højesteret angik sagen blandt andet, om der skulle udmåles en bødestraf efter færdselslovens § 117, stk. 1, eller en frihedsstraf efter § 117, stk. 2, nr. 3, for de to overtrædelser af færdselslovens § 54, stk. 1. Højesteret anførte, at det i forarbejderne til lovændringen i 2011 udtrykkeligt nævnes, at det ikke er praktisk muligt at fastsætte bøden for overtrædelse af kørsel med bevidsthedspåvikende stoffer på samme måde som for spirituskørsel (promillen ganget med en måneds nettoløn), hvorfor der foreslås en tilnærmelse af bødestraffen, således at bøden forhøjes fra en halv til en hel måneds nettoløn. Efter forarbejderne til færdselslovens § 117, stk. 2, nr. 3, skal der som udgangspunkt idømmes en frihedsstraf, hvis bøden overstiger to gange en måneds nettoløn. Højesteret fandt på denne baggrund og efter bestemmelsen om absolut kumulation af bødestraffe i færdselslovens § 118 a, stk. 2, at der skulle udmåles en bødestraf svarende til to måneders nettoløn for to førstegangsovertrædelser af færdselslovens § 54, stk. 1, der pådømmes samtidig. Bøden for de to overtrædelser af § 54, stk. 1, blev efter T's indtægtsforhold fastsat til 6.000 kr. Frakendelsestiden blev efter en konkret vurdering og efter princippet om modereret kumulation i straffelovens § 88 fastsat til 5 år. Højesteret stadfæstede herefter byrettens dom med den ændring, at frakendelsestiden blev nedsat til 5 år.

Med udgangspunkt i denne dom er det Rigsadvokatens opfattelse, at anklagerens strafpåstand i sager, hvor to førstegangskørsler med bevidsthedspåvirkende stoffer i blodet er til samtidig pådømmelse - uanset om dette måtte være THC og/eller andre stoffer – skal være 2 x 1 måneds nettoløn.

For så vidt angår tilfælde, hvor der er flere end to tilfælde af førstegangsovertrædelser af både spirituskørsel og/eller kørsler med **andre bevidsthedspåvirkende stoffer end THC i blodet** til samtidig pådømmelse, vil kumulation af bødestraffen overstige 2 måneders nettoløn. I stedet fastsættes en fængselsstraf i henhold til § 117, stk. 2 og 3, i praksis ud fra summen af de promiller, der har været kørt med under de enkelte kørsler (det såkaldte "promillesumsprincip").

Der er i retspraksis eksempler på forskelligartet anvendelse af promillesumsprincippet ved en kørsel med bevidsthedspåvirkende stoffer i blodet, for så vidt angår den faktor, man skal bruge til at udregne "promillen" ved kørsel med bevidsthedspåvirkende stoffer i blodet. I forarbejderne til lov nr. 695 af 8. juni 2017 under de specielle bemærkninger til § 1, nr. 4, forudsættes det imidlertid, at ved anvendelse af "promillesumsprincippet" for overtrædelse af § 54 skal straffen udregnes, så den svarer til en promille på 1,21. Det er derfor Rigsadvokatens opfattelse, at anklageren i disse tilfælde – uanset hvilken anden stoftype end THC – skal nedlægge påstand om, at overtrædelsen af § 54 skal anses for at svare til en spirituspromille på 1,21 ved udregning af straffen.

For så vidt angår flere end to førstegangskørsler **med THC i blodet** til samtidig pådømmelse, blev der ved lov nr. 695 af 8. juni 2017 indført kvantitative grænseværdier for kørsel med THC i blodet. Ifølge forarbejderne til denne lov (L 142, de specielle bemærkninger til § 1, nr. 4), må kørsel med THC i blodet på et niveau, der overstiger 0,003 mg THC pr. kg blod, men ikke overstiger 0,009 mg THC pr. kg blod, antages at svare til en promille på 0,8 ved udregning af straffen for flere end to førstegangskørsler til samtidig pådømmelse. Kørsel med et THC-niveau i blodet, der overstiger 0,009 mg THC pr. kg blod, skal ved bedømmelse af sager efter ikrafttrædelsen af lov nr. 695 af 8. juni 2017 svare til en promille på 1,21. Det betyder eksempelvis, at tre kørsler med et THC-niveau på 0,004 mg THC pr. kg blod til samtidig pådømmelse med en spirituskørsel med 0,8 promille - alle i førstegangstilfælde - skal beregnes til 4 x 0,8, dvs. svarende til en promille på 3,2, hvilket vil skulle udmåles til en fængselsstraf på 30 dages fængsel, se afsnit 5.6.1. om Strafpåstande ved flere spirituskørsler til samtidig pådømmelse, samt i de specielle bemærkninger til lov nr. 695 af 8. juni 2017.

Kørsel under påvirkning af THC, hvor THC-niveauet i blodet ikke overstiger 0,003 mg THC pr. kg blod, er ikke længere relevant i forhold til promillesumsprincippet, da hashkørsel med lavt THC-niveau, efter lovændringen isoleret set ikke kan medføre fængselsstraf. Bødetaksten for disse overtrædelser er fastlagt i lovforarbejderne til lov nr. 695 af 8. juni 2017 – se Rigsadvokatmeddelelsen, afsnittet om Færdsel - Kørsel under påvirkning af bevidsthedspåvirkende stoffer og andre overtrædelser af færdselslovens § 54, afsnit 5.2.3. Strafpåstande for overtrædelse af § 54, stk. 1, nr. 2 (nulgrænsen) – THC. Det betyder eksempelvis, at en fører, der ikke tidligere er straffet, og som nu har tre hashkørsler med lavt THC-niveau til samtidig pådømmelse med en spirituskørsel under 2,0 promille, vil skulle have en bøde for hver overtrædelse og ikke en fængselsstraf i medfør af § 117, stk. 2, nr. 3.

Lov nr. 695 af 8. juni 2017 medfører ikke ændring i udmåling af straf i de tilfælde, hvor der under samme kørsel bliver fundet flere forskellige euforiserende stoffer i den sigtedes blod. Hvis der eksempelvis bliver konstateret både kokain og THC med lavt niveau i blodet, skal der på samme måde som hidtil alene udmåles én straf (straffen for overtrædelse af § 54, stk. 1, nr. 1) for forholdet.

Efter praksis anvendes promillesumsprincippet ikke i tilfælde, hvor der er én spirituskørsel i førstegangstilfælde med en promille, der overstiger 2,0, og én kørsel med bevidsthedspåvirkende stoffer i blodet i første gangstilfælde til samtidig pådømmelse. I disse tilfælde idømmes en frihedsstraf for spirituskørslen og en bøde (en månedsløn x 1,0) for kørslen med bevidsthedspåvirkende stoffer i blodet. Se AM2018.12.17Ø.

Gentagelsestilfælde, hvor begge overtrædelser medfører fængselsstraf

Det er Rigsadvokatens umiddelbare opfattelse, at princippet om modereret kumulation anvendes i sager, hvor der sker overtrædelse af både § 53 og § 54 ved samme kørsel, og der er tale om gentagelsestilfælde.

Der kan fra retspraksis henvises til Østre Landsrets dom af 28. februar 2013 (AM2013.02.28Ø), hvor tiltalte blev dømt for overtrædelse af § 53 og § 54 ved samme kørsel. Den tiltalte havde tidligere vedtaget en bøde og et kørselsforbud for overtrædelse af færdselslovens § 54. De nye forhold skulle derfor bedømmes som et andengangstilfælde. Da tiltalte havde et kørselsforbud, forelå der skærpende omstændigheder. Hver overtrædelse ville således isoleret set have medført en fængselsstraf på 20 dage. Landsretten fastsatte straffen til fængsel i 30 dage, under hensyn til at overtrædelserne af færdselslovens § 53, stk. 1, og § 54, stk. 1, 1. pkt., var begået ved én og samme kørsel. Førerretsfrakendelsen blev fastsat til 6 år.

Det bemærkes i den forbindelse, at sager, der er endeligt afgjort inden den 15. december 2017, hvor lov nr. 695 af 8. juni 2017 trådte i kraft og som kun omfatter kørsel med THC i blodet (uanset TCH-niveau), ikke tillægges gentagelsesvirkning ved pådømmelsen af nye forhold begået efter den 15. december 2017. Det fremgår af forarbejderne til lov nr. 695 af 8. juni 2017 (L 142 af 22. februar 2017, de specielle bemærkninger til § 2, stk. 3).

5.7.2. Frakendelse i sager om overtrædelse af § 53 og § 54 ved samme kørsel

Begge overtrædelser medfører isoleret set betinget frakendelse

Ved samtidig overtrædelse af færdselslovens § 53 og § 54, hvor begge overtrædelser isoleret set medfører betinget frakendelse af førerretten, skal der som udgangspunkt udmåles en ubetinget frakendelse på mindst 3 år, jf. færdselslovens § 126, stk. 1, nr. 6, jf. § 128, stk. 2, medmindre den ubetingede frakendelse af førerretten sker på baggrund af forhold, der er omfattet af § 125, stk. 2 eller 3, hvorefter frakendelsestiden skal beregnes efter § 128, stk. 1. Der henvises til Rigsadvokatmeddelelsens afsnit om Færdsel - Kørsel under påvirkning af bevidsthedspåvirkende stoffer og andre overtrædelser af færdselslovens § 54 og til forarbejderne til lov nr. 695 af 8. juni 2017.

Eksempel:

Et førstegangstilfælde af spirituskørsel med en promille under 1,21 medfører som udgangspunkt en betinget frakendelse. Har føreren ved samme kørsel tillige overtrådt færdselslovens § 54, stk. 1, nr. 3 (receptoverskridelsen), eller § 54, stk. 2 (føreevnekriteriet), som også isoleret set ville medføre en betinget frakendelse (førstegangstilfælde), skal der ske ubetinget frakendelse, jf. færdselslovens § 126, stk. 1, nr. 6. Frakendelsestiden skal fastsættes til mindst 3 år, jf. § 128, stk. 2.

En overtrædelse medfører ubetinget frakendelse og en anden medfører betinget frakendelse

I de tilfælde, hvor der sker overtrædelse af færdselslovens § 53 og § 54 ved samme kørsel, og den ene overtrædelse isoleret medfører en ubetinget frakendelse og den anden betinget frakendelse, er udgangspunktet i retspraksis, at der lægges 6 måneder til den frakendelsestid, som den ubetingede frakendelse isoleret set ville have medført.

Fra retspraksis kan der henvises til TfK2016.484/2. Tiltalte havde kørt spirituskørsel med en promille på 1,05 og havde tillige under kørslen været påvirket af kokain over bagatelgrænsen. Den tiltalte var

tidligere frakendt førerretten ubetinget i 6 måneder for bl.a. overtrædelse af færdselslovens § 4, stk. 1. Byretten fastsatte frakendelsestiden til 4 år og udtalte i den forbindelse, at overtrædelsen af færdselslovens § 54, stk. 1, 1. pkt., isoleret set medførte en ubetinget frakendelse af førerretten i 3 år. Ved vurderingen af frakendelsesspørgsmålet anså byretten det for en skærpende omstændighed, at tiltalte ved samme kørsel havde overtrådt færdselslovens § 53, stk. 1, og tidligere var frakendt førerretten ubetinget. Tiltalte blev herefter frakendt retten til at føre motordrevet køretøj, hvortil der kræves kørekort, ubetinget i 4 år i medfør af færdselslovens § 125, stk. 1, nr. 8, jf. § 126, stk. 1, nr. 2 og 10, jf. § 128, stk. 1, jf. stk. 2. Landsretten udtalte, at frakendelsestiden vedrørende spirituskørslen isoleret ville udgøre 6 måneder, idet bestemmelsen i færdselslovens § 128, stk. 2, ikke finder anvendelse, når den ubetingede frakendelse uden for tilfælde af gentaget spirituskørsel sker på grundlag af færdselslovens § 126, stk. 1, nr. 10. Frakendelsestiden blev af landsretten herefter fastsat til 3 år og 6 måneder.

Frakendelsestidens længde svarer hermed til udgangspunktet i sager om flere førstegangstilfælde af spirituskørsel eller overtrædelse af § 54 til samtidig pådømmelse, hvor den ene kørsel isoleret set ville medføre ubetinget frakendelse, og den anden kørsel isoleret set ville medføre betinget frakendelse. Der henvises til pkt. 5.6.2.

Begge overtrædelser medfører ubetinget frakendelse

Ved fastsættelse af frakendelsestiden i sager, hvor der isoleret set sker ubetinget frakendelse for både overtrædelse af § 53 og § 54 ved samme kørsel, er det Rigsadvokatens opfattelse, at der bør ske modereret kumulation.

Der kan fra retspraksis henvises til U2015.66 H (AM.2014.10.21H), hvor føreren blev dømt for samtidig overtrædelse af § 53 og § 54 (førstegangstilfælde). En selvstændig bedømmelse af de to overtrædelser ville isoleret set hver for sig have medført en ubetinget frakendelse af førerretten i 3 år, jf. færdselslovens § 126, stk. 1, nr. 1, og 2, jf. § 128, stk. 2. Højesteret udtalte, at den samlede frakendelsestid ved en førstegangsovertrædelse under samme kørsel af § 53, stk. 1, og § 54, stk. 1, 1. pkt., som udgangspunkt bør fastsættes til 5 år.

Der kan for så vidt angår et andengangtilfælde henvises til Østre Landsrets dom af 28. februar 2013 (AM2013.02.28Ø), hvor føreren blev dømt for spirituskørsel i andengangstilfælde med en promille på under 1,21, som isoleret set ville medføre en ubetinget frakendelse af førerretten i 3 år og for samtidig kørsel under påvirkning af euforiserende stoffer, som isoleret set ville medføre en ubetinget frakendelse af førerretten i 5 år. Frakendelsestiden blev fastsat til 6 år.

Dette svarer til praksis på området for flere overtrædelser af § 53 og /eller § 54 til samtidig pådømmelse, hvor begge kørsler isoleret set ville medføre ubetinget frakendelse, jf. pkt. 5.6.2. og Rigsadvokatmeddelelsen afsnittet om Færdsel - Kørsel under påvirkning af bevidsthedspåvirkende stoffer og andre overtrædelser af færdselslovens § 54.

Der kan fra retspraksis før lov nr. 184 af 8. marts 2011 henvises til U 2010.3093 V, hvor såvel byretten som landsretten fastsatte frakendelsestiden ud fra princippet om modereret kumulation i et tilsvarende tilfælde.

5.8. Gentagelsesvirkning

Sanktionerne for spirituskørsel i gentagelsestilfælde finder anvendelse i alle tilfælde, hvor føreren tidligere er dømt for spirituskørsel, således at promillens størrelse ved tidligere kørsler i dag er uden betydning for straffen i gentagelsestilfælde.

Endvidere har overtrædelser af færdselslovens § 53 om spirituskørsel og færdselslovens § 54, stk. 1 og 2, om kørsel under påvirkning af bevidsthedspåvirkende stoffer, sygdom mv. – med enkelte undtagelser, jf. nedenfor – fuld indbyrdes gentagelsesvirkning. Det fremgår af forarbejderne til lov nr. 524 af 6. juni 2007 (L 180 af 14. marts 2007, de almindelige bemærkninger pkt. 5.3.).

Ved lov nr. 695 af 8. juni 2017 blev der indført lempeligere sanktioner for kørsel under påvirkning af THC. Reglerne trådte i kraft den 15. december 2017 og indebærer bl.a., at sager, der er endeligt afgjort inden den 15. december 2017 og som alene omfatter kørsel med THC i blodet, uanset THC-niveau, ikke skal tillægges gentagelsesvirkning ved pådømmelsen af sager efter den 15. december 2017, hverken i forhold til sager om spirituskørsel efter § 53 eller sager om kørsel med bevidsthedspåvirkende stoffer i blodet efter § 54.

Sager om kørsel med andre bevidsthedspåvirkende stoffer end THC i blodet skal fortsat tillægges gentagelsesvirkning, uanset om det drejer sig om endelige afgørelser afsagt før eller efter i krafttræden af lov nr. 695 af 8. juni 2017. Se nærmere eksempel 2 og 3 nedenfor, og Rigsadvokatmeddelelsens afsnit om Færdsel - Kørsel under påvirkning af bevidsthedspåvirkende stoffer og andre overtrædelser af færdselslovens § 54 og forarbejderne til lov nr. 695 af 8. juni 2017.

Ved lov nr. 695 af 8. juni 2017 blev der indført tre kvantitative grænseværdier for kørsel med THC i blodet, og gentagelsesvirkningen for kørsel med et lavt niveau THC i blodet, der ikke overstiger 0,003 mg THC pr. kg blod, blev ophævet. Det betyder, at sager om overtrædelser af § 54, stk. 1, nr. 2, der drejer sig om kørsel med et THC niveau i blodet, der ikke overstiger 0,003 mg THC pr. kg blod, der er blevet afgjort efter den 15. december 2017, ikke skal tillægges gentagelsesvirkning ved pådømmelsen af nye forhold – hverken i forhold til sager om spirituskørsel efter § 53 eller sager om kørsel med bevidsthedspåvirkende stoffer i blodet efter § 54.

Eksempel 1:

Hvis en person ved en tredjegangskørsel har en promille på 2,20, fastsættes straffen til 40 dages ubetinget fængsel uanset promillen og straffen ved de tidligere kørsler. I tilfælde af, at den samme person på ny kører spirituskørsel og i forbindelse med denne kørsel, der er en fjerdegangskørsel, har en promille på 0,75, fastsættes straffen for spirituskørslen til 30 dages ubetinget fængsel, der forhøjes til fængsel i 40 dage, hvis kørslen har fundet sted i frakendelsestiden. Er promillen i fjerdegangstilfældet over 2,0, bliver straffen fængsel i 50 dage, og fængsel i 60 dage, hvis kørslen har fundet sted i frakendelsestiden. Se hertil skemaerne under punktet om strafpåstande ved spirituskørsel (pkt. 5.1.1.).

Eksempel 2:

En person er forud for den 15. december 2017, hvor lov nr. 695 af 8. juni 2017 trådte i kraft, dømt for en overtrædelse af færdselslovens § 54 ved at have kørt bil i THC-påvirket tilstand (dom 1). Pågældende dømmes igen – denne gang efter lov nr. 695 af 8. juni 2017 i krafttræden – for at have kørt bil under påvirkning af THC. THC-niveauet bliver målt til at være over 0,001 mg THC pr. kg blod, men ikke over 0,003 mg THC pr. kg blod (dom 2), og der udmåles derfor en bøde svarende til ½ måneds nettoløn. Dom 1 har ikke betydning for strafudmålingen ved dom 2, både fordi dom 1 er afgjort før lov nr. 695 af 8. juni 2017's i krafttræden, og fordi der ikke er gentagelsesvirkning i forhold til sager om THC i blodet, når niveauet ikke overstiger 0,003 mg THC pr. kg blod. Herefter kører personen efter lov nr. 695 af 8. juni 2017's i krafttræden spirituskørsel. Spiritusforholdet skal bedømmes som en førstegangsovertrædelse, fordi dom 1 ikke skal tillægges gentagelsesvirkning, når forholdet er begået inden lov nr. 695 af 8. juni 2017's ikrafttræden, og dom 2 ikke skal tillægges gentagelsesvirkning, fordi der er tale om en kørsel under påvirkning af THC, hvor niveauet af THC ikke overstiger 0,003 mg THC pr. kg blod.

Eksempel 3:

En person er tidligere dømt for overtrædelse af færdselslovens § 54, fordi pågældende har kørt bil under påvirkning af kokain. Den pågældende begår – efter lov nr. 695 af 8. juni 2017's ikrafttræden – dels en ny overtrædelse af § 54, ved under kørsel at være påvirket af THC med et niveau i blodet, der overstiger 0,003 mg THC pr. kg blod, dels en overtrædelse af § 53 ved under en anden kørsel at være spirituspåvirket. Den tidligere afgørelse om overtrædelse af § 54 skal tillægges gentagelsesvirkning ved udmåling af straf i forbindelse med en afgørelse af de to nye kørsler. Det betyder, at at sagen med de to nye kørsler skal afgøres som to andengangskørsler til samtidig påbedømmelse.

Gentagelsesvirkningens tidsmæssige udstrækning

Gentagelsesvirkningen for både straf og frakendelse for spirituskørsel med ubetinget frakendelse ophører, når der er forløbet 5 år fra udløbet af frakendelsestiden. Med hensyn til spirituskørsel med betinget frakendelse og spirituskørsel, hvor der fastsættes kørselsforbud, ophører gentagelsesvirkningen for straf og frakendelse 3 år efter, at afgørelsen er blevet endelig.

Gentagelsesvirkningen af straf og frakendelse ved en afgørelse om spirituskørsel ophører således samtidig. Dette blev indført ved lov nr. 363 af 24. maj 2005.

Det følger af færdselslovens § 117, stk. 2, nr. 4, at straffen for spirituskørsel kan stige til fængsel indtil 1 år og 6 måneder, hvis føreren tidligere er frakendt førerretten betinget som følge af spirituskørsel, og det nye forhold er begået inden 3 år efter, at den tidligere afgørelse blev endelig. Med hensyn til frakendelse følger det af færdselslovens § 126, stk. 1, nr. 7, at føreren frakendes førerretten ubetinget, hvis den pågældende tidligere er frakendt førerretten betinget og har begået et nyt forhold i prøvetiden.

For så vidt angår sager, hvor der er fastsat kørselsforbud, fremgår det af færdselslovens § 117, stk. 2, nr. 5, at gentagelsesvirkningen ophører 3 år efter endelig dom. I sager om kørselsforbud fremgår det af § 126, stk. 1, nr. 8, at førerretten frakendes ubetinget, hvis den pågældende tidligere er pålagt kørselsforbud og har begået et nyt forhold inden 3 år efter, at kørselsforbuddet blev pålagt.

Straffen for spirituskørsel kan endvidere efter færdselslovens § 117, stk. 2, nr. 6, stige til fængsel indtil 1 år og 6 måneder, hvis føreren tidligere er frakendt førerretten ubetinget som følge af spirituskørsel, og det nye forhold er begået inden 5 år efter udløbet af frakendelsestiden. Det følger endvidere af § 126, stk. 1, nr. 9, at førerretten frakendes ubetinget, hvis den pågældende tidligere er frakendt førerretten ubetinget og har begået et nyt forhold inden 5 år efter udløbet af frakendelsestiden.

Forskellen mellem de tidligere regler og de regler, der blev indført ved lov nr. 363 af 24. maj 2005, er, at gentagelsesvirkningen for så vidt angår straffen af en dom for spirituskørsel med ubetinget frakendelse efter de tidligere regler ophørte 5 år efter endelig dom, mens gentagelsesvirkningen efter de nye regler som nævnt er 5 år efter udløbet af frakendelsestiden.

Spørgsmålet om fornyet gentagelsesvirkning af domme, som efter en beregning på grundlag af de tidligere regler ikke længere har gentagelsesvirkning, er behandlet adskillige gange i retspraksis.

F.eks. kan henvises til U 2010.2976 H, som vedrørte spirituskørsel bedømt som et syvendegangstilfælde. Landsretten henviste herved til, at tiltalte i perioden fra 1983 til 2006 var straffet seks gange for spirituskørsel, og at dommene afsagt i denne periode skulle tillægges gentagelsesvirkning, selvom gentagelsesvirkningen af disse var ophørt i 2004 forud for ændringen af færdselsloven i 2005. Højesteret stadfæstede dommen.

Vedrørende gentagelsesvirkning i sager, hvor førerretten tidligere har været frakendt for bestandig og efterfølgende er generhvervet, kan fra retspraksis henvises til TfK 2011.698 V, som vedrørte to spirituskørsler med promiller på henholdsvis 1,74 og 1,06 begået i 2010. Tiltalte, der i 1990 var frakendt førerretten for bestandig, havde ved kendelse af 4. juli 2008 fået ret til at generhverve

førerretten. I byretten blev tiltalte frakendt førerretten i 3 år og 6 måneder, idet de tidligere domme ikke blev tillagt gentagelsesvirkning. Landsretten fastsatte frakendelsestiden til 10 år og udtalte i den forbindelse, at det måtte lægges til grund, at tiltalte var straffet for spirituskørsel i hvert fald fire gange forud for dommen af 26. november 1990, og at der mellem disse fem afgørelser var indbyrdes gentagelsesvirkning. Gentagelsesvirkningen af dommen af 26. november 1990, hvorved der skete frakendelse for bestandig, skulle efter fast praksis regnes fra tidspunktet for generhvervelsen af førerretten den 4. juli 2008. Der var således nu tale om to sjettegangskørsler.

5.9. Betingede domme med vilkår om samfundstjeneste eller alkoholistbehandling for spirituskørsel

Der er mulighed for i sager om spirituskørsel at idømme betinget frihedsstraf med vilkår om samfundstjeneste eller alkoholistbehandling. Ordningen blev indført ved lov nr. 230 af 4. april 2000 om ændring af straffeloven (Udvidet brug af samfundstjeneste og betingede domme med vilkår om alkoholistbehandling for spirituskørsel).

I forarbejderne til loven (L 41 af 13. oktober 1999) blev der endvidere forudsat visse ændringer for så vidt angår anvendelsen af samfundstjeneste i sager om spirituskørsel.

I det følgende redegøres nærmere for retningslinjerne for anvendelse af betinget dom med vilkår om samfundstjeneste eller alkoholistbehandling ved spirituskørsel.

Det bemærkes, at reglerne om samfundstjeneste senest er blevet ændret ved lov nr. 152 af 18. februar 2015 om ændring af straffeloven og lov om fuldbyrdelse af straf mv. (Samfundstjeneste mv.). Lovændringen er trådt i kraft den 1. maj 2015. Formålet med lovændringen er en øget anvendelse af samfundstjeneste som alternativ til ubetinget fængsel. Lovændringen bygger på Straffelovrådets betænkning nr. 1545/2014 om samfundstjeneste mv. Se også Rigsadvokatmeddelelsen afsnittet om Samfundstjeneste.

5.9.1. Anvendelsesområde

Ved spirituskørsel med en promille over 2,00 (over 1,00 mg alkohol pr. liter luft) fastsættes i førstegangstilfælde en straf af fængsel i 20 dage, jf. pkt. 5.1.1. om strafpåstande ved spirituskørsel. Fængselsstraffen gøres som udgangspunkt betinget med vilkår om samfundstjeneste eller alkoholistbehandling, og der fastsættes samtidig en tillægsbøde, jf. pkt. 5.9.3. om tillægsbøden.

For så vidt angår andengangstilfælde af spirituskørsel fastsættes en straf på fængsel i 10 dage, hvis promillen er mellem 0,51-2,00 (0,26-1,00 mg alkohol pr. liter luft), og fængsel i 30 dage, hvis promillen er over 2,00 (over 1,00 mg alkohol pr. liter luft). I disse tilfælde kan straffen - afhængig af straffen i førstegangstilfælde - gøres betinget med vilkår om samfundstjeneste eller alkoholistbehandling, ligesom der fastsættes en tillægsbøde. I andengangstilfælde gøres straffen således ikke betinget, hvis den pågældende i førstegangstilfældet blev straffet med en betinget dom, idet udgangspunktet er, at der normalt kun fastsættes én betinget dom for spirituskørsel inden for en doms gentagelsesvirkningsperiode. Der henvises til forarbejderne til lov nr. 363 af 24. maj 2005 (L 7 af 23. februar 2005, de almindelige bemærkninger, pkt. 4.2.4.).

Anklagemyndigheden skal indhente personundersøgelse i samtlige sager om spirituskørsel, hvor betinget dom med vilkår om samfundstjeneste eller alkoholistbehandling kan komme på tale.

Hvis den pågældende ikke vil medvirke til en personundersøgelse, eller den pågældende ikke ønsker at blive idømt en betinget dom, skal der ikke fastsættes en betinget dom. Det fremgår af forarbejderne til lov nr. 363 af 24. maj 2005 (L 7 af 23. februar 2007, de specielle bemærkninger til § 117).

Spirituskørsel med alvorlig personskade eller i brugsstjålet køretøj

Betinget dom bør som udgangspunkt ikke anvendes, hvor der i tilknytning til spirituskørsel er forvoldt alvorlig personskade (dvs. overtrædelse af straffelovens § 241 eller § 249), eller såfremt spirituskørslen er foregået i et brugsstjålet køretøj. Det fremgår af forarbejderne til lov nr. 230 af 4. april 2000 (L 41 af 13. oktober 1999).

Der kan i den forbindelse henvises til TfK 2008.677 V og TfK 2010.872 V. For modsat resultat se TfK 2009.714 V, hvor straffen blev gjort betinget, bl.a. med henvisning til at tiltalte selv var kommet alvorligt til skade.

Spirituskørsel i prøvetiden for en betinget dom for spirituskørsel

Betinget dom bør ikke anvendes i tilfælde, hvor spirituskørslen er begået i prøvetiden for en tidligere betinget dom for spirituskørsel, medmindre der foreligger helt særlige omstændigheder. Det er således forudsat i forarbejderne til ordningen, at der kun fastsættes én betinget dom inden for en doms gentagelsesvirkningsperiode. Der henvises til lovbemærkningerne til lov nr. 230 af 4. april 2000 (L 41 af 13. oktober 1999) og lovbemærkningerne til lov nr. 363 af 24. maj 2005 (L 7 af 23. februar 2005, de almindelige bemærkninger pkt. 4.2.4. og 4.3.).

Spirituskørsel efter udløbet af prøvetiden for tidligere betinget dom for spirituskørsel

Der bør ikke idømmes en ny betinget dom for spirituskørsel, hvis den pågældende tidligere for spirituskørsel er idømt en betinget dom, og denne dom fortsat har gentagelsesvirkning. Det følger af udgangspunktet om, at der højst skal kunne idømmes én betinget frihedsstraf, herunder med vilkår om samfundstjeneste eller alkoholistbehandling, inden for en doms gentagelsesvirkningsperiode, som nævnt ovenfor.

Derimod er det ikke udelukket at idømme en ny betinget dom for spirituskørsel, selvom den pågældende tidligere er dømt for spirituskørsel, hvis den tidligere betingede dom for spirituskørsel ikke længere har gentagelsesvirkning.

Spirituskørsel efter en betinget dom for kørsel i frakendelsestiden

En betinget dom for kørsel i frakendelsestiden er ikke til hinder for, at der efterfølgende idømmes en betinget dom for spirituskørsel. Det fremgår af forarbejderne til lov nr. 363 af 24. maj 2005 (L 7 af 23. februar 2005, de almindelige bemærkninger pkt. 4.2.4. og 4.3.).

Spirituskørsel begået i prøvetiden ved dom til samfundstjeneste for anden kriminalitet

Som nævnt ovenfor bør betinget dom for spirituskørsel ikke anvendes i de tilfælde, hvor en tidligere dom for spirituskørsel fortsat har gentagelsesvirkning, herunder hvis den nye kørsel er sket i prøvetiden for den tidligere dom.

Hvis en person i prøvetiden for en tidligere idømt betinget straf for ulige artet kriminalitet kører spirituskørsel, vil der som hovedregel blive fastsat en fælles straf for den tidligere dom og den nu foreliggende spirituskørsel. Der er dog i straffelovens § 61, stk. 2, hjemmel til at idømme betinget dom med vilkår om samfundstjeneste alene for det nye forhold.

5.9.2. Vilkår for den betingede dom

Sanktionerne i sager om spirituskørsel, der afgøres med betinget dom med vilkår om samfundstjeneste, er nærmere beskrevet i forarbejderne til lov nr. 363 af 24. maj 2005 (L 7 af 23. februar 2005), og lov nr. 152 af 18. februar 2015 (L 50 af 5. november 2014), som gennemgås nedenfor.

Antal samfundstjenestetimer

Der skal som tidligere nævnt som udgangspunkt højst kunne idømmes én betinget frihedsstraf inden for en doms gentagelsesvirkningsperiode. Forarbejderne til lovændringen i 2015 indeholder en vejledende tabel for omregning mellem længden af den betingede fængselsstraf og antallet af samfundstjenestetimer. Antallet af samfundstjenestetimer i sager om spirituskørsel skal beregnes efter den nye omregningstabel, se Rigsadvokatmeddelelsen afsnittet om Samfundstjeneste, pkt. 5.5., om fastsættelse af timeantal og længstetid. Se også jf. AM2015.12.01V og AM2016.01.19Ø.

Prøvetid

Prøvetiden ved dom til samfundstjeneste for spirituskørsel skal som udgangspunkt fastsættes til 1 år. Det fremgår af forarbejderne til lov nr. 152 af 18. februar 2015 (L 50 af 5. november 2014, side 20). Der henvises i øvrigt til Rigsadvokatmeddelelsen afsnittet om Samfundstjeneste, pkt. 5.3.1., om færdselssager.

Prøvetiden ved dom til alkoholistbehandling for spirituskørsel fastsættes til 2 år, medmindre ganske særlige omstændigheder gør sig gældende. Det fremgår af forarbejderne til lov nr. 230 af 4. april 2000 (L 41 af 13. oktober 1999, de almindelige bemærkninger pkt. 3.2.6.2.).

Anklagemyndigheden skal i forbindelse med, at der fastsættes en betinget dom med vilkår om samfundstjeneste, påstå prøvetiden og afviklingsperioden fastsat fra endelig dom.

Betinget dom med vilkår om alkoholistbehandling

Betinget dom med vilkår om alkoholistbehandling anvendes over for personer, der har et dokumenteret behandlingskrævende alkoholmisbrug.

Udformningen af domme i sager om spirituskørsel, der afgøres med betinget dom med vilkår om alkoholistbehandling, er nærmere beskrevet i forarbejderne til lov nr. 230 af 4. april 2000 (L 41 af 13. oktober 1999). Ved lov nr. 363 af 24. maj 2005 blev der fastsat nye regler for udmåling af tillægsbøden i forbindelse med en betinget dom med vilkår om alkoholistbehandling, jf. pkt. 5.9.3.

Vilkåret om alkoholistbehandling

Efter straffelovens § 57, stk. 1, kan retten som vilkår for udsættelse af straffuldbyrdelse fastsætte, at den dømte underkaster sig en struktureret, kontrolleret alkoholistbehandling af mindst 1 års varighed.

Kravet om, at behandlingen skal være kontrolleret, indebærer, at den også skal være kontrollerbar, og at det er Danmarks Fængsler, der skal vurdere, om et behandlingsindhold opfylder dette krav. Der henvises til forarbejderne til lov nr. 230 af 4. april 2000 (L 41 af 13. oktober 1999).

5.9.3. Tillægsbøde

For at undgå en skævvridning i forhold til det bødebelagte område af spirituskørsel skal de betingede domme med vilkår om samfundstjeneste eller alkoholistbehandling kombineres med en tillægsbøde, der fastsættes med hjemmel i straffelovens § 58, stk. 2.

Tillægsbøden fastsættes efter § 117 b, stk. 2, 2. pkt., under hensyntagen til den pågældendes indtægtsforhold på gerningstidspunktet. Bøden fastsættes til en måneds nettoløn, og bøden er ikke afhængig af promillens størrelse, jf. også bemærkningerne om bødeberegning under pkt. 5.1.1.

Vestre Landsret har i U 2001.1571 V, hvor der blev idømt betinget dom med vilkår om alkoholistbehandling, udtalt, at færdselslovens § 118 a, stk. 3 og 4, ikke kan føre til, at den i medfør af § 58, stk. 2, fastsatte tillægsbøde forhøjes til det dobbelte, selv om der i den foreliggende sag forelå to spirituskørsler til samtidig pådømmelse. Tillægsbøden blev herefter fastsat til det beløb, der svarede til bøden for én overtrædelse, således at det forhold, at der forelå to spirituskørsler til samtidig pådømmelse, alene medførte en skærpelse af den betingede frihedsstraf. I sagen forelå samtidig en overtrædelse af færdselslovens § 56, stk. 1. Med hensyn til bøden for dette forhold skete der i medfør af § 118 a fuld kumulation med tillægsbøden for spirituskørslerne.

Hvis retten i tilfælde af ny kriminalitet i prøvetiden eller brud på vilkårene for den betingede dom fastsætter en ubetinget straf, skal tillægsbøden som udgangspunkt opretholdes. Der henvises til forarbejderne til lov nr. 230 af 4. april 2000 (L 41 af 13. oktober 1999, de almindelige bemærkninger pkt. 3.2.10.).

5.10. Konfiskation efter § 133 a

Der er ved lov nr. 716 af 25. juni 2010 og lov nr. 457 af 14. maj 2014 gennemført ændringer af reglerne om konfiskation af motordrevne køretøjer, hvortil der kræves kørekort. Ændringerne indebærer bl.a., at ordningen om obligatorisk konfiskation er udvidet for så vidt angår sager om spirituskørsel.

Der henvises til Rigsadvokatmeddelelsen afsnittet om Færdsel – Konfiskation (færdselslovens § 133 a).

5.11. Særligt om udenlandske bilisters spirituskørsel i Danmark

Sager om spirituskørsel kan ikke afgøres på stedet, idet der skal foreligge et blodprøvesvar fra Retskemisk institut, før der kan rejses tiltale. Det er på nuværende tidspunkt ikke muligt at anvende udåndingstest som bevisgrundlag, idet der ikke er validerede bevisalkometre tilgængelige.

Ved behandling af sager mod personer, der fører motorkøretøj i Danmark i spirituspåvirket tilstand, og som ikke er bosiddende i Danmark, skal man være opmærksom på følgende forhold ved behandling af sagen:

5.11.1. Varetægtsfængsling

Strafferammen for spirituskørsel med en promille over 2,00 eller alkoholkoncentration i udåndingsluften over 1,00 mg. pr. liter luft er efter færdselslovens § 117, stk. 2, fængsel indtil 1 år og 6 måneder. Strafferammen blev forhøjet ved lov nr. 363 af 24. maj 2005, hvorved der blev skabt hjemmel til varetægtsfængsling i sager om spirituskørsel. For personer, der ikke er bosiddende i Danmark må det antages, at det navnlig er fængslingsgrundene i retsplejelovens § 762, stk. 1, nr. 1, (unddragelsesrisiko), samt udlændingelovens § 35, der er relevante i sager om spirituskørsel.

I forbindelse med en anmodning om varetægtsfængsling kan udåndingstesten anvendes til at underbygge mistanken om, at der foreligger spirituskørsel, indtil blodprøveresultatet foreligger.

Varetægtsfængsling efter retsplejelovens regler kan ske, hvis vedkommende eksempelvis kører spirituskørsel med en promille over 2,00 eller alkoholkoncentration i udåndingsluften over 1,00 mg. pr. liter luft og enten har gjort det tidligere her i landet, eller i øvrigt har begået andre strafbare forhold, således at strafpåstanden er mere end 30 dages fængsel, og der efter det oplyste om sigtedes forhold er bestemte grunde til at antage, at pågældende vil unddrage sig forfølgningen eller fuldbyrdelsen, jf. retsplejelovens § 762, stk. 1, nr. 1 og stk. 3. Der henvises til pkt. 2.1. om varetægtsfængsling.

Herudover kan udlændinge varetægtsfængsles i medfør af udlændingelovens § 35, når der er bestemte grunde til at anse varetægtsfængsling for nødvendig for at sikre udlændingens tilstedeværelse under sagen, og under eventuel anke og fuldbyrdelse. Når en udlænding kører spirituskørsel med en promille over 2,00 eller alkoholkoncentration i udåndingsluften over 1,00 mg. pr. liter luft, er strafpåstanden 20 dages fængsel i førstegangstilfælde. I disse tilfælde skal det derfor overvejes, om udlændingen kan varetægtsfængsles efter udlændingelovens § 35, og om der under straffesagens behandling skal nedlægges påstand om udvisning. Se AM2018.10.31V.

Der henvises til Rigsadvokatmeddelelsen afsnittet om Udvisning ved dom, pkt. 4.2.

5.11.2. Beslaglæggelse

Såfremt en fører, der ikke har bopæl i Danmark, kører spirituskørsel med en promille over 2,00 eller alkoholkoncentration i udåndingsluften over 1,00 mg. pr. liter luft skal det overvejes, om køretøjet skal beslaglægges efter reglerne i færdselslovens § 133 a, stk. 2. Bestemmelsen kan alene anvendes, når sigtede er ejer af køretøjet. Sigtedes ejerskab kan fastlægges via registreringsattesten, eller hvis fremgår af EUCARIS, at sigtede er ejer af køretøjet.

Beslaglæggelse af udenlandske køretøjer kompliceres, hvis der er pant eller ejendomsforbehold i køretøjet. Dette skal derfor afklares, og bilens skønsmæssige værdi skal fastlægges med henblik på at vurdere, hvorvidt der skal ske konfiskation af køretøjet.

5.11.3. Bødeberegning

Bøden for spirituskørsel udmåles under hensyntagen til den pågældendes indtægtsforhold på gerningstidspunktet og alkoholkoncentrationen i blodet eller i udåndingsluften under eller efter kørslen, jf. færdselslovens § 117, stk. 1, jf. § 117 b, stk. 1, se afsnit 5.1. Årsindtægten må – såfremt det ikke er muligt eksempelvis at anskaffe kopi af seneste lønseddel - fastslås på baggrund af den sigtedes egne oplysninger.

5.11.4. Tilbageholdelse af køretøjet med henblik på sikkerhedsstillelse

Er såvel føreren, som det motordrevne køretøj med hvilket overtrædelsen er begået, hjemmehørende i udlandet (bortset fra Finland, Island, Norge eller Sverige), kan køretøjet tilbageholdes af politiet i medfør af færdselslovens § 120, indtil forskyldte bøder, sagsomkostninger og erstatningsbeløb er betalt, eller der er stillet sikkerhed for betalingen. Tilbageholdelsen skal ske efter retsplejelovens regler om beslaglæggelse med henblik på konfiskation og kan kun ske, hvis det er påkrævet for at sikre betaling af de nævnte beløb. Er føreren uberettiget i besiddelse af køretøjet, kan tilbageholdelse ikke ske.

Lejede eller leasede biler kan efter denne bestemmelse godt tilbageholdes, såfremt både føreren og køretøjet ikke er hjemmehørende i Danmark, se TfK2018.766.

5.11.5. Forkyndelse

I sager hvor der ikke skal ske varetægtsfængsling, skal det overvejes om datoen for retsmødet kan fastsættes med det samme, så retsmødet kan forkyndes for føreren samtidig med, at vedkommende sigtes for spirituskørsel. Forkyndelsen skal ske på et sprog, sigtede forstår. Forkyndelsen kan dokumenteres ved, at en tilstedeværende tolk underskriver forkyndelsesblanketten.

5.11.6. Fuldbyrdelse af bøder inden for EU (ikke nordiske lande)

Rådets rammeafgørelse 2005/214/RIA af 24. februar 2005 om anvendelse af princippet om gensidig anerkendelse af bødestraffe giver mulighed for at få fuldbyrdet bødestraffe i andre EU-medlemsstater.

I rammeafgørelsens artikel 5 er defineret en række lovovertrædelser, som medfører anerkendelse og fuldbyrdelse uden kontrol af dobbelt strafbarhed (positivlisten). Overtrædelse af bestemmelserne i færdselslovgivningen er omfattet, jf. artikel 5, stk. 1.

Der er efter rammeafgørelsen således mulighed for at anmode en anden EU-medlemsstat om at fuldbyrde en bødestraf efter færdselsloven, som pålægges en fysisk eller juridisk person, der har ejendom, indtægt eller fast bopæl i den pågældende EU-medlemsstat, såfremt den pågældende har haft lejlighed til at få sagen prøvet ved en domstol med kompetence i straffesager.

Se Rådets rammeafgørelse her.

6. Efter dom

6.1. Indberetning af visse sager om spirituskørsel

Politikredsen skal indberette visse straffesager vedrørende spirituskørsel til Rigsadvokaten, jf. § 9 a i cirkulære nr. 64 af 29. juli 2005 om bla. indberetning af straffesager mod offentlige ansatte, samt indberetning om straffesager vedrørende spirituskørsel og samtidig kørsel i frakendelsestiden begået af personer, der er ansat uden for den offentlige tjeneste, som ændret ved cirkulære nr. 81 af 5. oktober 2005, cirkulære nr. 43 af 31. maj 2012 og cirkulære nr. 9042 af 26. januar 2017.

Politikredsen skal endvidere i medfør af § 3, stk. 1, i cirkulære nr. 64 af 29. juli 2005, om bla. indberetning af straffesager mod offentlige ansatte, indberette afgørelser og dommen i sager mod offentlige ansatte vedrørende bla. spirituskørsel,

- hvis der afsiges dom mod en offentlig ansat, hvorved den pågældende idømmes højere straf end bøde,
- hvis der træffes afgørelse om administrativ inddragelse af førerretten i anledning af overtrædelse af færdselsloven,
- hvis der sker ubetinget frakendelse af førerretten eller betinget frakendelse af førerretten i forbindelse med tjenestekørsel,
- hvis der indledes undersøgelse eller rejses sigtelse mod ansatte i forsvaret, som indgår i flybesætninger i Flyvevåbnet, for et strafbart forhold, hvis indtagelse af alkohol eller euforiserende stoffer er et led i gerningsindholdet.

Det fremgår af § 2 i ovennævnte cirkulære, hvortil indberetning i de enkelte situationer skal ske.

Endvidere skal der i medfør af § 3, stk. 2, i cirkulære nr. 64 af 29. juli 2005 om blandt andet indberetning af straffesager mod offentlige ansatte, ske indberetning af afgørelser mod juridisk personale under Justitsministeriets område samt ved domstolene, når der sker betinget frakendelse af førerretten, eller hvis det i øvrigt er åbenbart, at sagen kan have betydning for ansættelsesmyndigheden.

Det følger af § 4 i cirkulære nr. 64 af 29. juli 2005, om blandt andet indberetning af straffesager mod offentlige ansatte, hvordan indberetning skal ske, og hvilke oplysninger der skal vedlægges indberetningen.

Der henvises i øvrigt til pkt. 3.1.1, samt til Rigsadvokatmeddelelsen afsnittet om Sager mod offentligt ansatte.

7. Love og forarbejder

Færdselsloven

- lovbekendtgørelse nr. 1324 af 21. november 2018

Lovændringer og forarbejder

- Lov nr. 363 af 24. maj 2005 om ændring af færdselsloven (sanktionsfastsættelse i sager om spirituskørsel mv.) (L 7 af 23. februar 2005)
- Lov nr. 524 af 6. juni 2007 om ændring af færdselsloven (alkoholkoncentration i udåndingsluft, nulgrænse for euforiserende stoffer mv.) (L 180 af 14. marts 2007)
- Lov nr. 716 af 25. juni 2010 om ændring af færdselsloven og straffeloven (Skærpet indsats mod vanvidskørsel, indførelse af alkolåsordning og udvidet mulighed for udenretlig vedtagelse af førerretsfrakendelse m.v.) (L 179 af 26. marts 2010)
- Lov nr. 479 af 23. maj 2011 om ændring af færdselsloven og lov om ungdomsskoler (knallertkørekort og sanktioner ved ulovlig kørsel på knallert mv.) (L 137 af 9. februar 2011)
- Lov nr. 184 af 8. marts 2011 om ændring af færdselsloven (Bødeforhøjelser, obligatorisk konfiskation af køretøjer ved kørsel uden førerret, skærpelse af sanktionerne for kørsel under påvirkning af bevidsthedspåvirkende stoffer m.v.) (L 101 af 15. december 2010)
- Lov nr. 695 af 8. juni 2017 om ændring af færdselsloven (Ændring af sanktionerne for kørsel i THC-påvirket tilstand og af regler om alkolåse) (L 142 af 22. februar 2017)
- Lov nr. 697 af 8. juni 2017 om ændring af færdselsloven (Ændring af sanktionerne på køre- og hviletidsområdet m.v.) (L 158 af 15. marts 2017)

Straffeloven

- Lovbekendtgørelse nr. 1156 af 20. september 2018

Lovændringer og forarbejder

- Lov nr. 230 af 4. april 2000 om ændring af straffeloven (Udvidet brug af samfundstjeneste og betingede domme med vilkår om alkoholistbehandling for spirituskørsel) (L 41 af 13. oktober 1999)
- Lov nr. 716 af 25. juni 2010 om ændring af færdselsloven og straffeloven (skærpet indsats mod vanvidskørsel, indførelse af alkolåsordning og udvidet mulighed for vedtagelsea f førerretsfrakendelse mv.) (L 179 af 26. marts 2010)
- Lov nr. 152 af 18. februar 2015 om ændring af straffeloven og lov om fuldbyrdelse af straf mv. (Samfundstjeneste mv.) (L 50 af 5. november 2014)

Cirkulærer

- Justitsministeriets cirkulære nr. 11112 af 25. februar 1997 om spirituspåvirkethed mv. i straffesager
- Justitsministeriet cirkulære nr. 64 af 29. juli 2005 om bla. indberetning af straffesager mod offentlige ansatte, samt indberetning om straffesager vedrørende spirituskørsel og samtidig kørsel i frakendelsestiden begået af personer, der er ansat uden for den offentlige tjeneste, som ændret ved cirkulære nr. 81 af 5. oktober 2005, cirkulære nr. 43 af 31. maj 2012 og cirkulære nr. 9042 af 26. januar 2017.